

Ds. J. Bogermanschool

Ds. J. Polyanderschool

Schoolgids

Vereniging voor
Christelijk Onderwijs
op Reformatorische Grondslag

gevestigd te Dordrecht

Dordrecht, juli 2024

Voor u ligt de schoolgids van onze beide scholen.

Door middel van deze gids geven we u niet alleen zicht op de uitgangspunten van ons onderwijs, maar ook informatie over de daadwerkelijke inhoud van ons onderwijs met daarnaast relevante gegevens met betrekking tot het totale schoolleven.

De schoolgids wordt jaarlijks bijgewerkt. De meest recente versie vindt u, aan het begin van het schooljaar, op de website van de school. Een papieren versie is op de scholen verkrijgbaar. De overige informatie kunt u vinden op onze schoolgidskalenders.

Aan deze schoolgids kunt u concrete verwachtingen ontleen ten aanzien van wat de scholen principieel voorstaan en wat zij u en uw kinderen praktisch bieden.

Deze schoolgids is tot stand gekomen met medewerking van de verschillende management-teamleden, het toezichthoudend bestuur en personeelsleden.

Het eerste hoofdstuk over ds. J. Bogerman en ds. J. Polyander is van de hand van prof. dr. F.A. van Lieburg. Wij zijn hem daarvoor zeer erkentelijk.

Het is onze hartelijke wens dat deze schoolgids mag meewerken tot een beter zicht op onze scholen.

Moge de Heere bovenal Zelf het gegeven onderwijs zegenen en gebruiken tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk opdat “het zaad Hem zal dienen”.

Namens het managementteam,

B.A.D. van der Wulp, directeur-bestuurder

1.	DE SCHOLEN	7
1.1.	NAMEN EN RICHTING	7
1.2.	HET TOEZICHTHOUDEND BESTUUR	11
1.3.	BESTUURLIJKE SAMENWERKING	12
1.4.	SITUERING VAN DE SCHOLEN	12
2.	DE IDENTITEIT VAN DE SCHOLEN	13
2.1.	IDENTITEITSPROFIEL	13
2.2.	(SCHOOL)VISIE OP HET KIND	20
2.3.	DE INHOUD VAN DE IDENTITEIT VOOR DE DAGELIJKSE PRAKTIJK.....	21
2.4.	DE ONGANG MET ELKAAR	21
2.5.	DE IDENTITEIT EN DE KLEDING	25
2.6.	SCHOOLREGELS.....	25
2.7.	DE CHRISTELIJKE FEESTDAGEN EN NATIONALE FEESTDAGEN.....	27
2.8.	ZENDINGSGELD EN OVERIGE ACTIES.....	28
2.9.	DE IDENTITEIT EN DE LEER- EN HULPMIDDELEN	28
2.10.	VERZEKEREN.....	28
3.	DE MISSIE EN ORGANISATIE VAN DE SCHOLEN	29
3.1.	DE OPDRACHT (OOK WEL MISSIE GENOEMD) VAN DE SCHOLEN	29
3.2.	DE ORGANISATIE VAN DE SCHOLEN	29
3.3.	DE ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS	32
3.4.	ACTIVITEITEN VOOR DE KINDEREN.....	35
3.5.	SPECIALE VOORZIENINGEN IN HET SCHOOLGEBOUW	36
3.6.	ACTIVITEITEN TER VERBETERING VAN HET ONDERWIJS IN DE SCHOOL.....	36

4.	LEERLINGENZORG	37
4.1.	INLEIDING.....	37
4.2.	DE VOORSCHOOLSE ZORG	37
4.3.	DE OPVANG VAN NIEUWE LEERLINGEN.....	38
4.4.	DE ZORGSTRUCTUUR	39
4.5.	HET VOLGEN VAN DE ONTWIKKELING EN DE LEERVORDERINGEN VAN DE LEERLINGEN.....	44
4.6.	HET LEERLINGDOSSIER.....	45
4.7.	RAPPORTEN EN CONTACTAVONDEN	46
4.8.	DE ONDERWIJSBEHOEFTE VAN KINDEREN.....	47
4.9.	OUDERBETROKKENHEID BIJ ZORGLEERLINGEN	50
4.10.	CONTACTEN MET EXTERNEN.....	52
4.11.	PROFESSIONALISERING OP HET GEBIED VAN LEERLINGENZORG.....	56
4.12.	DE OVERGANG NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS	56
5.	HET PERSONEEL	58
5.1.	DE SAMENSTELLING VAN HET TEAM	58
6.	DE OUDERS	64
6.1.	BETROKKENHEID VAN OUDERS.....	64
6.2.	OUDERACTIVITEITEN.....	64
6.3.	OVERIGE CONTACTEN SCHOOL/OUDEERS.....	65
6.4.	CONTACTEN MET SCHIPPERSOUDERS (GELDT ALLEEN VOOR DS. J. BOGERMANSCHOOL) ..	67
6.5.	MEDEZEGGENSCHAP.....	67
6.6.	LIDMAATSCHAP VAN DE SCHOOLVERENIGING.....	67
6.7.	OUDERBIJDRAGE	68
6.8.	OVERBLIJVEN	68

6.9.	TRAKTEREN.....	69
6.10.	KLACHTEN EN KWALITEIT	69
7.	EXTERNE CONTACTEN VAN DE SCHOLEN	71
7.1.	LOKAAL ONDERWIJSBELEID	71
7.2.	VERENIGING VOOR GEREFORMEERD SCHOOLONDERWIJS (VGS).....	71
7.3.	ONDERWIJSADVIES DRIESTAR EDUCATIEF.....	71
7.4.	OPLEIDINGSSCHOLEN/LEERBEDRIJF.....	71
7.5.	VOORTGEZET ONDERWIJS	72
7.6.	SPECIAAL (BASIS)ONDERWIJS	72
7.7.	SCHOOLFOTOGRAAF	72
7.8.	OVERIGE CONTACTEN	72
8.	VERLOFREGELING	73
8.1.	INLEIDING.....	73
8.2.	EXTRA VERLOF.....	73
8.3.	OP VAKANTIE ONDER SCHOOLTIJD	73
8.4.	BELANGRIJKE OMSTANDIGHEDEN	74
8.5.	ONGEORLOOFD VERZUIM	75
8.6.	ABSENT/ZIEKMELDING EN ZIEKTEVERZUIMBELEID	77
9.	RESULTATEN VAN HET ONDERWIJS	78
9.1.	RESULTATEN	78
9.2.	VERANTWOORDING OPBRENGSTEN	78
9.3.	OVERGANG NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS	83
9.4.	KWALITEITSVERBETERING	83
9.5.	ONDERWIJSKWALITEIT - SCHOOLLEIDERSREGISTER	84
9.6.	ONDERWIJSKUNDIG BELEID VOOR DE PERIODE 2023-2027	85

1.1. NAMEN EN INRICHTING

JOHANNES BOGERMAN EN JOHANNES POLYANDER

Ze zullen elkaar niet eerder hebben ontmoet, toen ze in november 1618 in Dordrecht elkaar begroetten. Johannes was hun beider voornaam, maar hun tongval was geheel verschillend. Bogerman kwam uit Oostfriesland (een regio in Noord-Duitsland, grenzend aan de provincie Groningen) en Polyanders wieg stond in Metz, een stad in Noord-Frankrijk. Wel hadden ze aan dezelfde universiteiten gestudeerd, in Heidelberg en Genève. Misschien hebben ze daar wat herinneringen aan opgehaald. Polyander kon vertellen dat zijn vader Calvijn nog had gekend.

Inmiddels was Bogerman predikant in Leeuwarden en Polyander professor in Leiden. Toen hun wegen elkaar in 1618 in Dordrecht kruisten, was Bogerman 42, terwijl Polyander net de 50 was gepasseerd.

De Friese dominee kwam waarschijnlijk voor het eerst in Nederlands oudste stad, de Leidse hoogleraar allerminst. Twintig jaar had Polyander de Waalse gereformeerde gemeente in Dordrecht gediend!

Ongetwijfeld is hij na aankomst naar oude vrienden gegaan en bezocht hij weer eens de kerk op de hoek van de Visstraat en de Groenmarkt, waar hij zo vaak was voorgegaan. Het bedehuis, voorheen een gasthuiskapel, staat tegenwoordig leeg.

Wie waren eigenlijk de Waalse gereformeerden? Zij stamden uit de Franssprekende provincies van de vroegere Nederlanden, ofwel het Waalse deel van het huidige België. Toen daar tijdens de Tachtigjarige Oorlog de Calvinisten werden vervolgd, vluchtten velen van hen naar de noordelijke provincies, onder meer naar Zuid-Holland. Daar vonden ze aansluiting bij de 'Nederduitse' gereformeerde kerk.

Omdat ze geen Nederlands verstonden, hielden zij kerkdiensten in hun eigen taal. Van de overheid kregen ze ook de beschikking over eigen kerkgebouwen en over de middelen om een predikant te onderhouden. Afgezien van de taal waren de Waalse gereformeerden geheel eensgeestes met de 'vaderlandse kerk'. Al hadden ze hun eigen psalmen en formulieren, ze onderschreven wel de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Heidelbergse Catechismus.

Ook in Dordrecht was in 1577 zo'n Waalse gemeente ontstaan. In het begin maakte ze een flinke groei door. Niet alleen calvinistische Walen vonden hier een thuis, maar ook vele Hugenoten die uit het rooms-katholieke Frankrijk werden verdreven, traden tot de gemeente toe. De bloei van het kerkelijk leven was bovendien te danken aan de trouwe arbeid van Polyander in de jaren 1591 tot 1611. Hij was nog jong, 23 jaar, toen hij in Dordt beroepen werd, maar ontving al gauw veel waardering vanwege zijn grote Schriftkennis en pastorale gaven. Zijn prediking was niet alleen rechtzinnig van inhoud, maar ook gericht op de praktische vroomheid van de gemeenteleden.

Spoedig raakte Polyander ook betrokken bij het onderwijs in de stad Dordrecht. Niet bij het lager onderwijs voor kinderen, maar bij het middelbaar onderwijs aan jongens die zich voorbereidden op een universitaire opleiding. Eerst werd hij 'opziener' ofwel bestuurslid van de Latijnse School, later verzorgde hij ook zelf onderwijs in de hoogste klas van deze school. Hij gaf les in enkele filosofische vakken, mede ten behoeve van de jongens die theologie wilden gaan studeren.

In 1611 werd Polyander hoogleraar in de theologie aan de universiteit van Leiden. Dat gebeurde in de tijd waarin de Nederlandse kerken sterk verdeeld waren vanwege de twisten tussen de remonstranten en de contra-remonstranten. Polyander stond aan de kant van de Leidse professor Franciscus Gomarus, de tegenstander van de reeds overleden theoloog Jacobus Arminius.

Toen Gomarus in 1611 naar Middelburg vertrok, werd Polyander tot zijn opvolger benoemd. Polyander aanvaardde deze benoeming en vertrok met zijn vrouw en kinderen van Dordrecht naar Leiden.

Dat Polyander deze eer ten deel viel, kwam niet alleen door zijn geleerdheid en rechtzinnigheid. Men wilde hem in deze moeilijke periode ook graag in Leiden hebben vanwege zijn innemende en vreedelievende persoonlijkheid. In de theologische strijd en kerkelijke spanningen van die dagen probeerde hij zoveel mogelijk een verzoenende houding aan te nemen. 'Vroom en voorzichtig', was zijn lijfspreuk. Dat was Polyander ten voeten uit!

Die houding kwam opnieuw goed van pas, toen hij in 1618 naar Dordrecht toog als afgevaardigde van de Leidse universiteit op de grote nationale synode. In die turbulente tijd, waarin Nederland balanceerde op de rand van een burgeroorlog, moest de synode een einde maken aan de leergeschillen in de kerk ten tijde van het Twaalfjarig Bestand in de oorlog met Spanje. Zou hij hebben gehoopt tot voorzitter te

worden gekozen? Dat kon er maar één worden en praktisch alle synodeleden konden bogen op een ruime ervaring. Nadat de Dordtse dominee Balthasar Lydius de vergadering had geopend, viel de eer toe aan Johannes Bogerman.

De gekozen voorzitter had een brede wetenschappelijke bagage, een grote talenkennis en een stalen geheugen. Hij was predikant geweest in Sneek en Enkhuizen, stond al weer 14 jaar in Leeuwarden, en was goed ingevoerd in allerlei kerkelijke zaken waarin zijn advies en bemiddeling werd gevraagd. In het meest actuele probleem van die tijd, de twist met de remonstranten, liet hij zich kennen als een deskundig en standvastig verdediger van de gereformeerde belijdenis. Hij was aanwezig bij de belangrijkste besprekingen tussen predikanten en in 1618, toen ook de politieke tegenstellingen zich toespitsten, preekte hij enkele maanden in de Kloosterkerk in Den Haag, waar Prins Maurits ter kerke ging.

In de 'voorhandelingen' van de synode stelde Bogerman allereerst de noodzaak van een nieuwe Bijbelvertaling aan de orde. Hij hield een krachtig pleidooi voor de vervaardiging van een wetenschappelijk verantwoorde vertaling vanuit de grondtalen van de Schrift. Het besluit werd genomen en diverse geleerden werden aangewezen om de grootse taak op zich te nemen. Bogerman zelf zou zijn bijdrage leveren aan de vertaling van het Oude Testament. Polyander werd aangesteld als een van de 'revisoren'. Van de uiteindelijk in 1637 verschenen Statenbijbel heeft hij de vertaling van het Oude Testament mee helpen verbeteren en vaststellen.

Het belangrijkste agendapunt van de Synode was natuurlijk de leer van de Arminianen. Door de remonstranten werd de behandeling hiervan echter langdurig vertraagd, hetgeen ertoe leidde dat Bogerman ze tenslotte niet zonder emotie de zaal uitstuurde.

Hierna gaf hij met strakke hand leiding aan de beraadslagingen over de Dordtse Leerregels, die door hem op 6 mei 1619 onder grote belangstelling in de Grote Kerk werden voorgelezen. Hierna gingen de buitenlandse gasten van de synode naar huis. De Nederlanders bleven nog bijna twee maanden in Dordrecht voor de 'nahandelingen' over interne kerkelijke aangelegenheden, zoals de kwaliteit van de gereformeerde scholen, de invoering van catechetisch onderwijs aan de jeugd en de bevordering van de catechismusprediking in de kerkdienst op zondagmiddag.

Eind juni 1619 namen ook Bogerman en Polyander afscheid. 'Tot ziens in Leiden', konden ze tegen elkaar zeggen. Want daar, dicht bij de universiteit met haar rijke bibliotheek, zou het grote project van de Bijbelvertaling worden uitgevoerd. Wel duurde het tot 1626 voordat Bogerman daarmee kon beginnen. Het jaar daarvoor werd hij trouwens nog vanuit Leeuwarden naar Den Haag geroepen voor de pastorale begeleiding van de zieke Prins Maurits. Over diens 'christelijk overlijden' heeft hij een lezenswaardig boekje geschreven.

In Leiden fungeerde hij als voorzitter van het groepje geleerde theologen, dat in Leiden aan de Bijbelvertaling werkte. In die jaren zal hij zeker ook met professor Polyander de nodige zakelijke en persoonlijke gesprekken hebben gevoerd. Toen Bogerman in 1636 vrijwel klaar was, werd hij benoemd tot hoogleraar in Franeker. Lang heeft hij als zodanig niet kunnen werken. Hij overleed in 1637 en heeft de aanbidding van de nieuwe bijbel aan de Staten-Generaal niet mogen meemaken. Polyander heeft hem ruimschoots overleefd. Zijn leven stond, tot aan zijn dood in 1646, in het teken van zijn werk aan de Leidse universiteit. Meermalen was hij ten slotte nog voorzitter van de synode van de Waalse kerken in Nederland.

De enige reden waarom we Bogerman en Polyander als duo hebben beschreven, is het feit dat twee scholen in Dordrecht naar hen vernoemd zijn. En ze passen eigenlijk wel goed bij elkaar. Hoewel Bogerman in de herinnering voortleeft als de strenge voorzitter die in een driftbui de remonstranten wegjoeg, stond hij bekend als een vriendelijk en zachtmoedig man, die niet minder 'vroom en voorzichtig' als Polyander werd getypeerd. Niet voor niets waren het vooral hun communicatieve en bestuurlijke vaardigheden waarvan in het kerkelijk leven graag gebruik werd gemaakt. Beiden hebben theologische geschriften nagelaten, maar die zijn niet zo bekend geworden. Een plaats onder de vertrouwde 'oudvaders' van de Nadere Reformatie hebben zij niet verworven. Dankzij hun bijdrage aan de Statenvertaling kunnen we echter nog dagelijks de vruchten plukken van hun geleerdheid.

Alles overziende, mogen we de blijvende betekenis van Bogerman en Polyander in drie punten samenvatten. Ten eerste waren zij eraan gehecht om theologie en vroomheid bij elkaar te houden. Ook in het geloof dienen theorie en praktijk, leer en leven, een eenheid en evenwicht te vormen. Ten tweede waren zij, dwars door allerlei discussies en tegenstellingen heen, uit op het bewaren van de vrede in de kerk en kwamen zij op voor de persoonlijke vrijheid in zaken van minder belang. Tenslotte zetten zij zich in voor het onderwijs, waarin de gereformeerde beginselen werden overgedragen aan nieuwe generaties. Zeker om die reden is het waardevol dat de herinnering aan deze erflaters nog voortleeft in de namen van de reformatorische basisscholen in Dordrecht.

1.2. HET TOEZICHTHOUDEND BESTUUR

Het toezichthoudend bestuur bestaat uit zeven personen. Het toezichthoudend bestuur stelt zelf de (tegen)kandidaten. Een (nieuwe) toezichthouder moet lid zijn van een van de navolgende kerkgenootschappen: de Christelijke Gereformeerde kerk-Centrum, de Gereformeerde Gemeente, de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland, de Gereformeerde Gemeente in Nederland, de Protestantse Kerk Nederland (wijkgemeente 2 en 7). Alle toezichthoudende bestuursleden zijn door de ledenvergadering gekozen. De namen van de leden van het toezichthoudend bestuur kunt u vinden op de schoolgidskalender.

Het toezichthoudend bestuur behartigt zowel de belangen van de Vereniging, als die van de onder haar verantwoording staande basisscholen, te weten de ds. J. Bogermanschool en de ds. J. Polyanderschool. Het is de taak van het toezichthoudend bestuur en de directeur-bestuurder om, in nauwe samenwerking met het managementteam, het personeel en met instemming van de medezeggenschapsraad, het onderwijs op de scholen goede voortgang te laten hebben. Het toezichthoudend bestuur ziet zich allereerst geplaatst voor de opdracht dit onderwijs gestalte te geven vanuit Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid. Dit vraagt om uitwerking op alle terreinen van het schoolgebeuren.

De taken die betrekking hebben op het dagelijkse leidinggeven op de beide scholen worden uitgevoerd door de directeur-bestuurder, die hierin wordt bijgestaan door een managementteam en een managementassistent. De beheerscommissie houdt toezicht op het onderhoud van beide scholen.

1.3. BESTUURLIJKE SAMENWERKING

In de regio wordt gestreefd naar bestuurlijke samenwerking in de vorm van een federatie. Er wordt samengewerkt op directieniveau, arbozorg en ict-niveau. In de overleg sfeer wordt met elkaar gesproken en worden wederzijdse ervaringen uitgewisseld.

De federatie is verdeeld in een aantal clusters. Directieleden van scholen in een zelfde cluster komen bij elkaar op schoolbezoek en onderzoeken en beoordelen dan een bepaald onderdeel van het schoolwerk. De bezoeken, ook wel audits genoemd, vinden plaats in het kader van de kwaliteitszorg van de scholen. Door de inspectie worden deze audits zeer positief beoordeeld.

Ten aanzien van enkele materiële aspecten is verdergaande samenwerking niet uitgesloten. Het is echter niet de bedoeling dat het beleid of beheer van personeel aan het federatieve verband zal worden overgedragen.

1.4. SITUERING VAN DE SCHOLEN

De ds. J. Bogermanschool is gesitueerd in de wijk Land van Valk. Behalve uit deze wijk komen de kinderen ook uit Het Reeland, Centrum, De Staart, Krispijn en Zuidhoven.

De ds. J. Polyanderschool is gesitueerd in de wijk Sterrenburg. Behalve uit deze wijk komen de kinderen ook uit Crabbehof, Dubbeldam, Stadspolders, De Hoven, Wielwijk, Dordtse Hout, Amstelwijk en Wilgenwende.

2.1. IDENTITEITSPROFIEL

In februari 2018 publiceerde de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs te Ridderkerk een identiteitsprofiel. Het document beoogt een identiteitsprofiel te beschrijven van de reformato-
rische school. Inhoudelijk is het document op zijn juridische houdbaarheid getoetst door zowel interne als externe deskundigen.

In de volgende paragrafen staan de verschillende identiteitsaspecten nader omschreven.

Opdracht

Onze school ziet het als zijn opdracht om een bijdrage te leveren aan de opvoeding en vorming van kinderen en jongeren. Het uitgangspunt daarbij is de Bijbel en de daarop gefundeerde be-
lijdenis van de kerk. Het doel daarvan is ze te leren de hun geschonken gaven in te zetten in dienst van God en de naaste, en daarmee van de samenleving, en ze op die manier te vormen tot zelfstandige persoonlijkheden die hun burgerschap verstaan. Deze opdracht vervullen we in afhankelijkheid van de HEERE en in een gemeenschap die mede bestaat uit de ouders, die de eindverantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen dragen, en de kerken die ook aan die vorming bijdragen.

Bijbel

De Bijbel is voor ons het Woord van God en daarmee heilig: wij geloven zonder enige twijfel alles wat daarin staat. Met de Bijbel belijden we de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Ook leert de Bijbel ons dat er onder de hemel geen andere naam onder de mensen is gegeven, door welke wij zalig moeten worden dan de naam van Jezus Christus, Die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is. Het geloof maakt ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig, in de weg van wedergeboorte en bekering. Het is de Heilige Geest, Die dat geloof in het hart werkt door de verkondiging van het Evangelie en het sterkt door het gebruik van de sacramenten. Zonder een waar geloof is de mens echter geestelijk dood vanwege misdaden en zonden. Deze Bijbelse boodschap onderwijzen we aan de leerlingen. Wij gebruiken daarvoor de Bijbel in de Statenvertaling.

De belijdenisgeschriften

De kerk der eeuwen heeft haar geloof in belijdenisgeschriften neergelegd. Onze school onderschrijft onvoorwaardelijk de vroegchristelijke belijdenissen (de Apostolische Geloofsbelijdenis

ofwel de Twaalf Artikelen, de geloofsbelijdenis van Nicea en de geloofsbelijdenis van Athanasius) alsmede de Drie Formulieren van Enigheid (de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels).

Wij onderschrijven deze geschriften volledig, omdat zij in alles overeenkomen met de Bijbel. Ze gelden voor ons als de normatieve uitleg van de Bijbel en zijn daarmee mede bepalend voor ons belijden én handelen. Daarin weten we ons verbonden met kerkelijke gemeenten die een zelfde visie hebben op de Bijbel en de belijdenis.

Tien Geboden

Omdat we belijden dat de Bijbel (en de daarop gebaseerde belijdenisgeschriften) zeggenschap heeft over alle terreinen van het leven, ontlenen we daaraan onze waarden en normen. De Tien Geboden vormen voor ons het uitgangspunt.

Naast de functie om ons te ontdekken aan onze zonden en ons tot Christus te brengen, fungeren deze geboden voor degenen die in Christus zijn, als een regel om uit dankbaarheid daarnaar te leven. Tegelijkertijd omvatten deze geboden heilzame regels voor ieder mens en voor de gehele samenleving.

Bij het hanteren van de Tien Geboden op school geldt voor ons het volgende:

- Het leven naar Gods geboden komt tot ons als een nodiging en opdracht; de Bijbelse leer van de verdorvenheid van de mens doet hier niets aan af.
- Gods weerhoudende genade remt de doorwerking van de zonden af; gewetensvorming en opvoeding naar de eis van Gods geboden is in uiterlijke zin dan ook mogelijk.
- Het leven tot Gods eer krijgt ten diepste niet door onze inspanningen gestalte, maar is vrucht van de genade van God in Christus.

Dat de Tien Geboden voor ons het uitgangspunt vormen van onze waarden en normen betekent concreet, per gebod:

1. God heeft recht op aanbidding en verering. Daartoe roept Hij ook op. Het is niet toegestaan een schepsel of het geschapene met God gelijk te stellen of daaraan goddelijke eer toe te kennen.
2. De wijze waarop God gediend moet worden, is door Hem bepaald. Wij hebben niet het recht iets over Hem te zeggen of te denken buiten hetgeen Hij over Zichzelf aan ons heeft geopenbaard. Die openbaring leert ons dat God op geen enkele wijze door ons fysiek mag worden afgebeeld, omdat wij Hem daarmee in het vlak van de schepselen willen trekken en Hem zo onteren.

God vraagt een voortdurend luisteren naar Zijn Woord, anders is het niet mogelijk om Zijn wil te kennen en te gehoorzamen.

3. God vraagt dat met eerbied, ontzag en liefde over Hem wordt gesproken en dat de Bijbel eerbiedig wordt gelezen en ter sprake wordt gebracht. In het lezen, in het zingen en in het gebed dienen wij Gods eer te zoeken. Misbruik van Gods Naam, lichtvaardig gebruik van Bijbelwoorden en alle spreken over God dat niet uit eerbied voortkomt, wijzen we af.
4. De zondag is een bijzondere dag. Christus kwam op aarde om de wet te vervullen. Met Zijn opstanding uit de doden op de eerste dag van de week is de wet vervuld. Daarmee is de zondag ook de vervulling van de sabbat. Op grond van de blijvende opdracht van dit gebod, is het deze dag die in het bijzonder is bestemd voor de dienst van God. Dit houdt in dat wij trouw de samenkomsten van de christelijke gemeente waartoe we behoren, bezoeken. De zondag wordt geëerbiedigd als een geschenk van God om in het bijzonder op die dag naar Zijn Woord te horen en ook om naar lichaam en geest tot rust te komen. De zondag is dan ook als rustdag van de andere dagen onderscheiden. Op grond van het Nieuwe Testament verwerpen wij het houden van de rustdag op de laatste dag van de week.
5. De Bijbel geeft ook richtlijnen ten aanzien van de verhoudingen tussen mensen. Op elk niveau van werken bestaan er gezagsverhoudingen: van bestuur, naar directie, naar overig personeel, naar leerlingen. Gezag is er ons ten goede. Gezag moet dan ook in liefde en binnen de kaders en de grenzen van de Bijbel worden uitgeoefend. Gezagsverhoudingen worden erkend. Dit betekent dat voor schriften en aanwijzingen worden opgevolgd, hetgeen uiteraard het gesprek daarover niet uitsluit.
6. We behoren de medemens lief te hebben als onszelf. Liefde tot de medemens, naar de eis van Gods geboden en het voorbeeld van Christus, dwingt ons ons in te zetten voor het geestelijke en lichamelijke welzijn van de naaste. Wij hebben eerbied voor het leven. Dit komt in ons onderwijs onder andere tot uiting in onze omgang met elkaar en in het bijzonder met de leerlingen. Onze school biedt aan alle betrokkenen een fysiek veilige omgeving, want ieder mens wordt, als schepsel van God, gerespecteerd. Dit betekent dat alle mensen gelijkwaardig zijn en als zodanig wordt behandeld.

7. Seksualiteit heeft in de Bijbel te maken met het vormen van een onverbreekelijke verbintenis in een huwelijk tussen één man en één vrouw, en krijgt in het licht hiervan een plaats. Daarbij zijn de Bijbelse voorschriften bindend voor het seksuele leven. Deze seksuele moraal betekent dat de huwelijksrelatie geëerbiedigd wordt. De medemens wordt met respect (en rein en zuiver) benaderd. Dit sluit seksueel getinte grappen en intimidatie uit. Ook voor losse seksuele contacten is geen ruimte, omdat het monogame huwelijk als de door God gegeven vorm van omgang tussen man en vrouw wordt gezien. God wil dat wij ons lichaam, dat wij van Hem ontvangen hebben, aanvaarden en ook als tempel van de Heilige Geest zuiver en heilig bewaren. Ook in ons uiterlijk laten wij het in de schepping gelegde onderscheid tussen man en vrouw tot uitdrukking komen.
8. We respecteren de eigendommen van de ander, zowel van het personeel, de leerlingen als de instelling. Het nut van onze medemensen moet worden bevorderd en met hen handelen we, zoals we willen dat zij met ons zouden handelen. Het achtste gebod betekent ook dat we als rentmeesters geroepen zijn tot een verantwoord en toegewijd beheer van alles wat God ons in de schepping heeft toevertrouwd.
9. In gesprekken met en over anderen moet zuiverheid worden betracht, zonder te roddelen of een voorstelling van zaken te geven die met de waarheid in strijd is. Wij staan een open en eerlijke communicatie voor. Informatie die als leugen bestempeld moet worden, wordt afgewezen. De eer en het goed gerucht van anderen wordt bevorderd.
10. We behoren in liefde en zuiverheid van intentie het voorgaande in praktijk te brengen. Dat zal onze handel en wandel, ook in de omgang met elkaar, stempelen. Voorkomen moet worden dat zondige begeerten worden opgewekt en dat ze worden opgevolgd. Gezocht wordt het leven en het welzijn van de ander te dienen: persoon, privacy en bezit worden gerespecteerd. Onze begeerte dient uit te gaan naar God; alleen Hij kan onze diepste verlangens vervullen.

Het personeel

Binnen onze school speelt het personeel een cruciale rol. Personeelsleden zijn niet alleen de dragers van de identiteit, maar ook de uitvoerders ervan. Binnen de gemeenschap van school, ouders en kerk is het dan ook van essentieel belang dat de personeelsleden de belijdenis aanvaarden en hun leven in overeenstemming met dit identiteitsprofiel inrichten, zodat zij een goed voorbeeld voor de leerlingen zijn. De leerlingen dienen zich immers met de medeopvoeder te kunnen identificeren. Daarom worden er dus, naast de professionele eisen die aan elk personeelslid gesteld worden, ook voorwaarden gesteld die te herleiden zijn tot de identiteit van onze school (zoals die formeel is vastgelegd in de statuten van

de juridische entiteit waarvan de school uitgaat, de arbeidsovereenkomst en daaruit voortvloeiende documenten). Trouw en loyaliteit aan de identiteit zijn voor de school namelijk essentieel voor de verwezenlijking van zijn opdracht.

Daarbij gaat het ook om de geloofwaardigheid van personeelsleden als dragers van de identiteit van onze school. Vanwege het belang hiervan, is het stellen van deze eisen wezenlijk, legitiem en gerechtvaardigd en kunnen wij niet accepteren dat personeelsleden in woord of daad van de in dit identiteitsprofiel neergelegde uitgangspunten afwijken. Daarom geldt het aanvaarden van het profiel niet alleen bij benoeming, maar ook tijdens het gehele dienstverband. Als een personeelslid zich op enig moment van dit profiel distantieert, heeft dat rechtspositionele gevolgen. Een personeelslid kan dan immers geen geloofwaardige bijdrage meer leveren aan de verwezenlijking van de opdracht van de school.

Het voorgaande geldt overigens niet alleen voor het onderwijzend personeel, maar ook voor het leidinggevend en het onderwijsondersteunend personeel. Er is immers in de opvoedingsgemeenschap slechts een gradueel verschil in mate van ontmoeting met de leerlingen.

Van de opvoedingsgemeenschap maken ook kerken deel uit. Een wezenlijk onderdeel van die gemeenschap is dan ook dat personeelsleden van onze school (belijdend) lidmaat van één van de hierna genoemde kerkelijke denominaties zijn:

- Christelijke Gereformeerde Kerken;
- Gereformeerde Gemeenten;
- Gereformeerde Gemeenten in Nederland;
- Hersteld Hervormde Kerk;
- Protestantse Kerk in Nederland (gemeenten die zich bijzonder verbonden weten met de gereformeerde belijdenisgeschriften);
- (Vrije) Oud Gereformeerde Gemeenten (in Nederland).

De toezichthouders

Dit identiteitsprofiel geldt ook voor leden van het toezichthoudend bestuur. Ook van hen wordt, als leden van de gemeenschap, blijvende instemming met de identiteit van de school gevraagd. Voor hen impliceert dit onder andere goed werkgeverschap.

Het onderwijs

Visie op de mens (en daarmee ook op de leerling)

De mens wordt in de Bijbel getekend als individu én als gemeenschapswezen. Hij is als schepsel in de eerste plaats verantwoordig schuldig aan God. Zijn bestaan is immers geen doel in zichzelf, maar dient gericht te zijn op God. Hij (Adam) is door God zeer goed geschapen. Door de zondeval is de mens echter geneigd God en zijn naaste te haten. Het blijft desondanks voor ieder mens de opdracht om tot Gods eer én tot heil van de naaste te leven. Alleen hartvernieuwende genade werkt de ware liefde tot God en de mens.

Visie op opvoeding en onderwijs

Bij de doop van de (meeste) leerlingen heeft geklonken: *‘zo zal men de jonge kinderen, als erfgenamen van het rijk Gods en van Zijn verbond, dopen; en de ouders zullen gehouden zijn hun kinderen, in het opwassen, hiervan breder te onderwijzen’*. De ouders hebben toen beloofd dat zij hun kind ‘in de leer van de Bijbel en de artikelen van het christelijk geloof naar hun vermogen zullen doen (en helpen) onderwijzen’. Ons onderwijs zoekt hierbij aansluiting en draagt aan de vervulling daarvan bij.

Ons onderwijs beoogt zo een bijdrage te leveren aan de vorming van de leerling tot een zelfstandige, God naar Zijn Woord dienende persoonlijkheid, geschikt en bereid om de ontvangen gaven te besteden tot Zijn eer en tot heil van de medemensen in alle levensverbanden (kerk, gezin en maatschappij) waarin God hem plaatst. Het Bijbelse gedachtegoed werkt dan ook door in alle aspecten van het schoolleven en heeft dus bijvoorbeeld ook consequenties voor de visie op wetenschap, kunst, cultuur, seksualiteit en op de samenleving als geheel.

Ons uitgangspunt stempelt ook de visie van de school op, bijvoorbeeld, de schepping. De school belijdt dat God hemel en aarde in zes dagen heeft geschapen. Deze overtuiging verdraagt zich niet met de evolutietheorie, die wij dan ook verwerpen.

Het is vanzelfsprekend dat het voorgaande nauw is verweven met de algemene onderwijsdoelstelling, namelijk het doen verwerven door de leerling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes met inachtneming van zijn persoonlijke begaafdheid.

Visie op de school

Onze school als leer- en opvoedingsgemeenschap geeft invulling aan zijn opdracht door vanuit de

identiteit dienstbaar te zijn aan gezin, kerk en samenleving. Met inachtneming van de eigenheid en ook van de eigen verantwoordelijkheid werken gezin, kerk en school samen om leerlingen te onderwijzen en te vormen. Als “poort naar de maatschappij” stelt de school zich dienend op ten behoeve van het gezin, de kerk en de samenleving.

Het onderwijs is daarmee meer naar buiten gericht dan het gezin (en de kerk). De school biedt voor de leerlingen wél een veilige omgeving, waarin zij zich voorbereiden op een Bijbels verantwoorde deelname aan de samenleving. Bij de invulling hiervan speelt de leeftijd van de leerlingen een belangrijke rol.

Het pedagogisch handelen krijgt gestalte door het onderwijs in te richten naar de norm van de Bijbel, in de context van de huidige samenleving.

Visie op maatschappij en burgerschapsvorming

Onze visie op de maatschappij is te typeren met enerzijds het begrip “participatie” en anderzijds met de aanduiding “distantie” (namelijk vanuit het besef dat de maatschappij waarin wij leven - net als wijzelf - zondig en tijdelijk is). Deze spanningsvolle houding tegenover de samenleving wordt ook aan de leerlingen meegegeven. Zo worden zij voorbereid op het staan in een complexe, pluriforme, seculiere en multiculturele maatschappij.

Onze school leert leerlingen de Bijbel concreet gestalte te geven in een christelijke levenshouding. Leerlingen worden gestimuleerd om niet het eigenbelang als uitgangspunt te nemen, maar zelfstandig en actief verantwoordelijkheid te dragen voor de belangen van de gemeenschap in en buiten de school. Belangrijke aspecten daarbij zijn vreemdelingschap (het leven als burger van twee werelden) en rentmeesterschap.

Onze verwachting en de toekomst

Allen die Christus en al Zijn weldaden door een waar geloof aannemen, verwachten het eeuwige leven. Dat wil zeggen dat zij na dit leven volkomen zaligheid zullen bezitten, die geen oog heeft gezien, geen oor gehoord en in het hart van geen mens is opgeklommen, om zo God daarin eeuwig te prijzen. Hiertoe worden de leerlingen opgeroepen. Er is echter ook een keerzijde, namelijk voor hen die niet in Christus zijn en zich niet bekeren, wacht de eeuwige rampzaligheid. Dit wordt voor de leerlingen niet verzwegen. Ons onderwijs wordt door deze beide realiteiten gestempeld.

Onze school weet zich geroepen om aan zijn opdracht vorm en inhoud te geven. We doen dat vanuit het besef en met de belijdenis: “Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die de wasdom geeft”!

2.2. (SCHOOL)VISIE OP HET KIND

Wij willen dienend voor Gods oog, kinderen voorgaan zich te ontwikkelen vanuit de kernwaarden (eerlijkheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid, betrokkenheid, respect).

Wij sluiten aan bij de verschillende talenten van elk kind en inspireren kinderen daarin te groeien.

We stimuleren kinderen om de wereld om hen heen te verkennen in gehoorzaamheid aan de Bijbel en zoals verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid.

Welke **school(omgeving)** hebben onze kinderen daarvoor nodig?

Onze kinderen hebben een school(omgeving) nodig:

1. waar vanuit onze missie (zie 3.1) gewerkt wordt
2. waar een haalbaar, gedegen en compleet (leerstof)programma is vastgesteld
3. waarin haalbare doelen gesteld worden vanuit hoge verwachtingen van onze leerlingen
4. waarin effectieve en constructieve feedback gegeven wordt
5. die veilig, ordelijk, stimulerend en uitdagend is
6. waarin collegialiteit én professionaliteit is
7. waarin een heldere communicatie met en een merkbare betrokkenheid is van allen die bij de school betrokken zijn.

Kortom, waar gewerkt wordt vanuit onze kernwaarden: eerlijkheid, vertrouwen, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en respect.

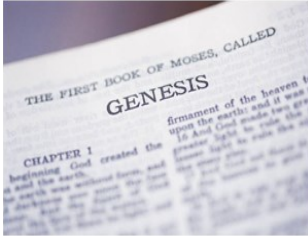
Welke **klassenomgeving** hebben onze kinderen daarvoor nodig?

Onze kinderen hebben een klassenomgeving nodig, waarin de leerkracht zorgt voor:

1. een didactische aanpak die afgestemd is op de onderwijsbehoeften van onze kinderen
2. een pedagogische benadering die aansluit op de stimulerende en belemmerende factoren van onze kinderen
3. een ordelijke, taakgerichte en uitdagende werksfeer
4. een goed klassenmanagement
5. een ordelijke en stimulerende leeromgeving
6. een christelijke onderwijs- en opvoedingssituatie vanuit onze vijf kernwaarden samen met ouder(s)/ verzorger(s) van onze leerlingen.

2.3. DE INHOUD VAN DE IDENTITEIT VOOR DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

De Bijbel geeft ons niet alleen de richting aan voor ons denken en doen, maar bepaalt ook de koers daarvan. Dit gebeurt niet alleen bij de vertellingen uit de Bijbel en het leren van de psalmen en Heidelbergse Catechismus/Kort Begrip, maar heeft betrekking op de hele schoolsituatie.

Elke morgen volgt na het zingen van een aantal psalmen en het gebed, de Bijbelles. Daarin staat de vertelling centraal. Wanneer de kinderen zelf kunnen lezen, wordt ook het Bijbelles geïntegreerd.

In de groepen 1 t/m 6 wordt iedere week een psalmvers, geestelijk lied en/of Bijbeltekst geleerd.

De groepen 7 en 8 leren iedere week een vraag en antwoord van de Heidelbergse Catechismus of het Kort Begrip.

Alle groepen verwerken tevens de vertelde geschiedenissen. Hoe hoger de groep is des te meer zal de nadruk komen te liggen op het kennen van de geschiedenissen.

2.4. DE OMGANG MET ELKAAR

In de Heidelbergse Catechismus vraag en antwoord 104 lezen we: “Dat de kinderen alle eer, liefde en trouw verschuldigd zijn”. Dat moet hen thuis geleerd worden en wij willen hen dat ook op school voorhouden.

Wij vragen van de kinderen zich naar elkaar toe te gedragen, zoals ze zelf ook graag behandeld zouden willen worden. Leerkrachten wijzen de kinderen er op dat dat niet alleen is uit burgerlijk fatsoen, maar vooral omdat de Heere dat in Zijn Woord van ons vraagt.

Wanneer uw kind het slachtoffer wordt van pestgedrag verzoeken wij u daarover zo spoedig mogelijk met ons contact op te nemen. Wij proberen dan een bevredigende oplossing te zoeken, waarbij een driesporrenbeleid wordt gevoerd. Er worden afspraken gemaakt met het kind dat plaagt, het kind dat geplaagd wordt en ook worden de ouders daarbij betrokken. Op de scholen is een pestprotocol aanwezig.

Dit pestprotocol is in te zien op de website of kan op aanvraag toegestuurd worden.

Terwijl de fundamenten van het gezag binnen de maatschappij afbrokkelen, vragen wij van de kinderen gehoorzaamheid.

De taal die de kinderen spreken, mag geen taal zijn die in tegenspraak is met de Heilige Schrift. Het brutaal en ongehoorzaam zijn, het opzettelijk negeren van de voor de kinderen bekende regels, moet een gezamenlijke zorg zijn. Het is nodig dit ook voortdurend met onze kinderen naar aanleiding van concrete voorvallen te bespreken.

Daarvoor hebben we met elkaar vijf waarden benoemd tot kernwaarden van de beide scholen: eerlijkheid, vertrouwen, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en respect.

We gebruiken de kernwaarden om aan de kinderen duidelijk te maken waar we voor staan.

Alle kernwaarden zijn uitgewerkt in verschillende uitspraken, die gelden voor allen die bij de school betrokken zijn.

Om het voor de kinderen zo concreet mogelijk te maken, hebben we daarnaast een poging gedaan om de wij-uitspraken te vangen in enkele voorbeelden uit het dagelijks leven.

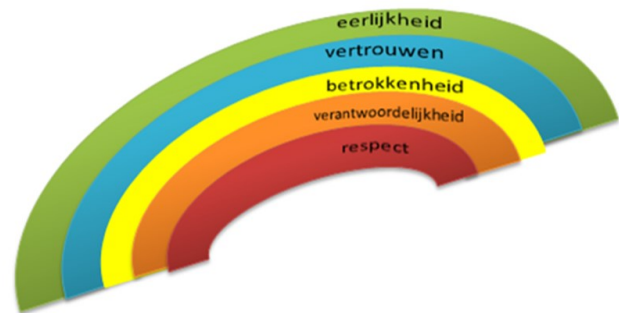
De kernwaarden worden in de school zichtbaar in een metafoor. Er is gekozen voor de metafoor van de regenboog. De kleuren van de regenboog sluiten zoveel mogelijk aan bij de kernwaarde die bij de kleur genoemd wordt, bijvoorbeeld groen wordt gecombineerd met eerlijkheid.

De kernwaarden (in de vorm van een regenboog) hangen in de Bogermanschool op verschillende plaatsen in de school, op posters en een schilderij.

Op de Polyanderschool is in elk lokaal en in de gemeenschapsruimte de regenboog met kernwaarden op de muur aangebracht.

Ouders/verzorgers van nieuwe leerlingen ontvangen bij de start van hun kind(eren) op een van beide scholen een kaart met daarop de kernwaarden.

De leerkrachten geven aandacht aan de kernwaarden op vaste momenten, zoals bij de lessen sociale vaardigheden en burgerschap, maar ook op momenten tussendoor, wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft.

Eerlijkheid	Komt tot uiting in:
Wij zijn betrouwbaar	Wij vertellen hoe dingen echt gebeurd zijn.
Wij doen wat we zeggen en wij zeggen wat wij doen	Wij houden ons aan de regels (van een spel).
Wij staan voor wie wij zijn	Wij laten merken dat we volgens de Bijbel willen leven.
Wij mogen over onze fouten praten	Wij zeggen het eerlijk wanneer we per ongeluk of expres iets gedaan hebben.
Wij zijn duidelijk over wat we van elkaar mogen verwachten	Wij vertellen wat er gedaan moet worden en wij houden ons daar ook aan.

Vertrouwen	Komt tot uiting in:
Wij stellen ons vertrouwen op God	Wij bidden om de zegen en de hulp van de HEERE aan het begin van elke dag.
Wij hebben vertrouwen in elkaar en in onszelf	Wij vragen toestemming om elkaars spullen te mogen gebruiken en brengen die in dezelfde staat weer terug.
Wij gaan vertrouwelijk om met wat ons wordt toevertrouwd	Wij gaan voorzichtig om met persoonlijke zaken. Die vertellen wij niet ongevraagd tegen anderen.

Betrokkenheid	Komt tot uiting in:
Wij luisteren met aandacht naar elkaar	Wij hebben een actieve luisterhouding. Wij praten ruzies uit.
Wij stellen elkaar als kinderen, ouders en personeel op de hoogte van belangrijke informatie We geven elkaar feedback en complimenten	Wij hebben in de klas een ideeënbus waarin ideeën, vragen, complimenten of andere dingen waar je mee zit in gestopt mogen worden.
Wij zijn bereid om elkaar te helpen	Wij durven het voor elkaar op te nemen.

Verantwoordelijkheid	Komt tot uiting in:
Wij zijn ons bewust wat God van ons vraagt in Zijn Woord	Wij zijn samen elke dag bezig met het Woord van God.
Wij voeren onze taken naar vermogen uit	Wij tonen trouw en doorzettingsvermogen.
Wij gaan netjes om met onze leef- en werkomgeving	Wij helpen mee om de school opgeruimd en netjes te houden door alles wat we gebruikt hebben ook weer op te ruimen.
Wij zijn aanspreekbaar op ons sociaal gedrag	Wij luisteren naar een waarschuwing en we doen ons best om het de volgende keer anders te doen. Wij nodigen elkaar uit om samen te spelen of een feestje te vieren.

Respect	Komt tot uiting in:
Wij gehoorzamen degenen die over ons gesteld zijn.	Wij hebben geen weerwoord.
Wij hebben eerbied voor de Schepper en Zijn Woord	Wij zijn eerbiedig als we bezig zijn met de dingen van de HEERE.
Wij benaderen elkaar uit een respect- en liefdevolle houding	Wij zeggen op een aardige manier dingen tegen elkaar.
Wij gaan met elkaar om zoals wij willen dat een ander met ons omgaat	Wij zorgen goed voor elkaar.

2.5. DE IDENTITEIT EN DE KLEDING

Het eigen karakter van de school moet ook tot uitdrukking komen in de kleding die de kinderen dragen. Dit geldt ook voor ouders, wanneer zij op enigerlei wijze met de school in aanraking komen. Dit moet voor ons een gezamenlijke zorg zijn. Elk individualisme moet ons in dit opzicht tegenstaan. Bij het noemen van voorbeelden is altijd het gevaar dat niet alles in regels gevat kan worden.

Wij gaan er van uit dat u uw kind niet in sportkleding naar school laat gaan. T-shirts met allerlei onverantwoorde teksten en afbeeldingen zijn niet toegestaan. Wij verwachten dat u uw dochter niet in een broek, broekrok of korte rok naar school laat gaan.

Van u als ouders/verzorgers verwachten wij eveneens dat u zich houdt aan bovengenoemde gedragscode, zoals dat ook is besproken tijdens de informatieavond en/of het aanmeldingsgesprek.

2.6. SCHOOLREGELS

Ieder kind is op opvoeden aangewezen. In de opvoeding kunnen we niet zonder regelgeving. Onderwijzen en opvoeden gaan ook niet zonder regels en normen. We hebben te maken met zondige mensenkinderen. Het stellen van regels, het straffen en belonen, zijn als pedagogische hulpmiddelen onontbeerlijk. Regels zorgen in de opvoedingssituatie tevens voor veiligheid en geborgenheid. Daarnaast leveren regelgeving en gewoontevorming een bijdrage aan een gezond pedagogisch klimaat. Dit komt de effectieve leertijd ten goede. Zonder gewoontes is er geen basis om te leren.

De basis voor de regelgeving wordt op onze scholen gevonden in de Tien Geboden, waarin waarden en normen ten aanzien van medeleerlingen en materialen verwoord staan. Zo zijn er vanuit de onveranderlijke geboden van God duidelijke lijnen te trekken naar het (school)leven van alle dag.

We maken dit concreet door met de kinderen regelmatig te spreken over een aantal kernwaarden, die ook gekoppeld zijn aan de kleuren van de regenboog. Groen staat voor eerlijkheid, blauw voor vertrouwen, geel voor betrokkenheid, oranje voor verantwoordelijkheid en rood voor respect en liefdevolle omgang met elkaar. Deze kleuren zijn in ons gebouw ook nadrukkelijk terug te vinden en wijzen ook heen naar het verbond van God.

Waar regels gesteld worden, krijgt ook bestraffing van het overtreden van regels een plaats. We moeten echter wel beseffen, dat de zin van de straf ligt in het nut ervan. Daarnaast zal door waardering van goed gedrag een positieve werking op het geheel uitgaan. Opvoeders fungeren hier ook als identificatiefiguren! Het doorleven, voorleven en doorgeven van regels is daarom ook voor de kinderen zo belangrijk.

Binnen onze scholen gelden de kernwaarden. Als concrete uitwerking daarvan hebben we een aantal (huis)regels, zoals hieronder verwoord. Ze zijn met de leerlingen doorgesproken, zodat ze er op aangesproken kunnen worden.

Voor schooltijd

- Je bent 10 minuten vóór schooltijd welkom op school.
- Ben je op de fiets, dan breng je die naar de fietsenstalling.
- Je gaat dan het plein op. Zorg ervoor dat de ingang niet versperd wordt.
- Je mag alleen naar binnen, als je toestemming hebt van de pleinwacht.

Naar binnen gaan

- Als de bel gaat, stop je met je spel en ga je rustig naar de ingang.
- Op teken van een leerkracht ga je rustig naar binnen.
- In de gang loop je rustig en maak je geen lawaai.
- Je hangt je jas aan de kapstok.

Na schooltijd

- Als je klassendienst hebt, zorg je er in elk geval voor dat de tafels recht staan en het bord en de vloer schoon zijn.
- Als je geen taak meer hebt op school ga je op tijd naar huis; uiterlijk als de buitenbel gaat, zodat ze thuis niet nodeloos ongerust worden. Als het nodig is, wordt er naar huis gebeld.
- Wachten op anderen doe je buiten.
- Het is een fijne dag als het werk goed en met plezier gedaan is en als alle kinderen op tijd en zonder extra werk naar huis gaan.

Gebruik van mobiele telefoons en smartwatches

- Mobiele telefoons en smartwatches zijn onder schooltijd uit en in de tas en worden alleen na toestemming gebruikt om te bellen, te appen of te sms-en.
- Bij overtreding van deze regel wordt de telefoon een dag in beslag genomen en wordt contact opgenomen met de ouders/verzorgers.
- De groepsleerkracht registreert dit. Elke volgende keer komt er een dag bij.
- In de pauzes mogen mobiele telefoons en smartwatches niet mee naar buiten worden genomen.

- Na schooltijd kan er gebeld worden als dat nodig is.
- Het beluisteren van muziek en het maken van foto's met mobiele telefoons en smartwatches is niet toegestaan.

In de middagpauze voor de pleinwachtouders/groepsleiders internaat

- We vragen u om erop te letten dat u uw pleinwachtbeurt niet vergeet.
- Preventief pleinwacht lopen is aan te raden, dit betekent: door de kinderen steeds goed te zien, kunnen veel problemen voorkomen worden omdat u de problemen aan ziet komen.
- Kleine problemen dienen kinderen zelf op te lossen. Als kinderen met een groter probleem bij u komen, wordt van u verwacht dat u het serieus neemt, uitzoekt en probeert op te lossen.
- Brutaliteit en ongehoorzaamheid kunnen niet worden getolereerd. U dient hiertegen op te treden. U geeft het door aan de meester of juf en kunt dit ook bespreken met de pleinwachtleerkracht. Als het nodig is, krijgt de betreffende leerling van zijn/haar leerkracht een brief mee naar huis, zodat ook de ouders op de hoogte worden gesteld en hun kind hierop kunnen aanspreken. Naast deze mogelijkheid kunt u in het logboek pleinwacht uw opmerkingen kwijt over dingen die u graag wilt melden.
- De leerlingen mogen niet van het plein af zonder toestemming van u.
- Kinderen dienen bij het spelen rekening te houden met anderen, met name met de kleinsten.
- Het plein moet netjes worden gehouden. Afval dient in de prullenbakken te worden gegooid.
- In de wintertijd worden er geen sneeuwballen gegooid naar volwassenen en voorbijgangers.

Calamiteiten en extreme weersomstandigheden

- Bij calamiteiten en extreme weersomstandigheden (code rood) worden de ouders zo spoedig mogelijk per mail op de hoogte gebracht. Het is daarom raadzaam om in zulke gevallen uw mail regelmatig te raadplegen.
- Indien u niet de beschikking heeft over deze communicatiemiddelen verzoeken wij u dit kenbaar te maken aan het managementteam, zodat wij u dan tijdig telefonisch op de hoogte kunnen brengen.

2.7. DE CHRISTELIJKE FEESTDAGEN EN NATIONALE FEESTDAGEN

De christelijke feestdagen en hun betekenis krijgen op school uitgebreid aandacht. Rond deze dagen worden er psalmen en passende geestelijke liederen gezongen.

Het Kerstfeest en het Paasfeest worden met alle kinderen tegelijk herdacht in een kerk.

Aan nationale feest- en gedenkdagen wordt op gepaste wijze aandacht geschonken.

Rond Koningsdag wordt er een spelletjesdag georganiseerd.

2.8. ZENDINGSGELD EN OVERIGE ACTIES

Gods Woord leert ons ook zorg te dragen voor de hulpbehoevende naaste. U kunt daarvoor geld overmaken op de zendingsgeldrekening van de school, zoals vermeld op de schoolgidskalender. De kinderen leren zo al vroeg iets van hun overvloed te geven voor anderen, die het minder hebben dan zij. Om die reden wordt er ook regelmatig een financiële actie gehouden voor een goed doel of voor een onder ons bekende stichting, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse winterhulp voor stichting Kom Over En Help.

Het opgespaarde zendingsgeld wordt overgemaakt naar de stichting Woord en Daad (inclusief adoptie), de zending van de Gereformeerde Gemeenten, de Mbumazending, de Gereformeerde Zendingbond, de zending van de Christelijke Gereformeerde Kerk en bij toerbeurt naar de Spaans Evangelische Zending en de Bonisazending. In het jaarverslag wordt verslag gedaan waar de verschillende gelden naar zijn overgemaakt.

2.9. DE IDENTITEIT EN DE LEER- EN HULPMIDDELEN

Er wordt geprobeerd de leer- en hulpmiddelen zoveel mogelijk in overeenstemming te doen zijn met de grondslag van de scholen. Dit houdt onder meer in dat er, indien mogelijk, gewerkt wordt met methoden die in eigen kring ontwikkeld zijn.

Op school wordt gebruik gemaakt van computer en smartboard. Deze hulpmiddelen worden alleen gebruikt met een educatief doel. Het materiaal moet verantwoord zijn in relatie tot de grondslag en het doel van de school. Het wordt daarom ook vooraf door de leerkracht bekeken.

2.10. VERZEKEREN

Het toezichthoudend bestuur heeft een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid afgesloten om, indien zich een aansprakelijkheidsstelling en veroordeling in deze voordoet, de grootste risico's af te dekken. Het toezichthoudend bestuur geeft hierbij nadrukkelijk aan dat dit niet betekent dat zij afbreuk wenst te doen aan ons aller afhankelijkheid van onze Schepper. Het toezichthoudend bestuur heeft gekozen voor een zo minimaal mogelijke vorm van verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid.

3.1. DE OPDRACHT (OOK WEL MISSIE GENOEMD) VAN DE SCHOLEN

In vertrouwen bewaren en bouwen

- De opdracht is geformuleerd naar aanleiding van de woorden die de apostel Paulus aan zijn geestelijke zoon Timotheüs schrijft in 1 Timotheüs 6:20: *"O Timotheüs, bewaar het pand u toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongodelijk ijdel roepen, en van de tegenstellingen der valselijk genaamde wetenschap."*
- **Vertrouwend bewaren:** nieuwe onderwijsideeën worden geformuleerd en wachten op uitvoering. Van ons wordt gevraagd om hetgeen wat goed is niet weg te doen, maar dat actief te bewaren en het ten goede te laten komen aan de kinderen.
- **Vertrouwend bouwen:** het bewaarde pand moet niet alleen bewaard worden, maar het moet ook uitgebouwd en verder ontwikkeld worden. Het geheel vraagt om een voortdurend verzorgend onderhoud. We stellen aan onszelf de eis en de opdracht om oog en hart te hebben voor de individuele verschillen die er zijn tussen kinderen, zowel op cognitief (verstandelijk) als op sociaal-emotioneel gebied.

3.2. DE ORGANISATIE VAN DE SCHOLEN

3.2.1. Peuteropvang

Peuteropvang 'De Peuterhof' is gevestigd in de:

Ds. J. Bogermanschool

Prof. Waterinklaan 43

3312 KM Dordrecht

Tel. 078-6141791

Email: peuters.bogermanschool@vcorg.nl

Ds. J. Polyanderschool (dependance)

Atmosfeerstraat 38

3328 GD Dordrecht

Tel. 078-2000428

Email: peuters.polyanderschool@vcorg.nl

Groepen Bogermanschool

We werken met twee groepen waarin peuters van 2 tot 4 jaar kunnen spelen. Groep 1 speelt op dinsdag- en donderdagmorgen en groep 2 speelt op maandag- en vrijdagmorgen, van 8.45 uur tot 12.00 uur. De groep op maandag-vrijdag heeft een maximum van acht peuters. De groep op dinsdag-donderdag heeft een maximum van zestien peuters. Afhankelijk van het aantal peuters in de groep, wordt gewerkt met één of twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers.

Groepen Polyanderschool

We werken met twee groepen waarin peuters van 2 tot 4 jaar kunnen spelen. Groep 1 speelt op maandag- en vrijdagmorgen en groep 2 speelt op dinsdag- en donderdagmorgen, van 8.45 uur tot 12.00 uur. In beide groepen is plaats voor zestien peuters. Er zijn twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig.

Dagprogramma

Iedere speelmorgen heeft dezelfde opbouw. Aan de hand van de dagritme kaarten kunnen de peuters zien wat er op het programma staat en weten ze wat hen te wachten staat.

Elke dag zitten we in de kring om te zingen, te bidden en te luisteren naar een verhaal uit de Bijbel.

Daarnaast lezen we boeken, maken we werkjes en doen we taal- of rekenspelletjes aan de hand van een thema. Uiteraard is er voldoende tijd om te spelen en alles te ontdekken.

Ook drinken we samen en eten we een koekje. Als het weer het toelaat, spelen we buiten en anders zorgen we binnen voor een bewegingsactiviteit. Aan het eind van de morgen sluiten we af met gebed, waarna de peuters weer worden opgehaald.

Doel

We willen de peuters een veilige speelplek bieden, waar ze samen met leeftijdgenootjes kunnen spelen en ontwikkelen. We bereiden de peuters voor op de basisschool, zodat de overgang naar groep 1 meestal soepel verloopt. We proberen de zelfstandigheid van de peuters te stimuleren. Verder observeren we de peuters met behulp van de ontwikkelingslijnen voor peuters van het programma Konnect. Dit programma sluit aan bij het programma Leerlijnen jonge kind dat wordt gebruikt in groep 1 en 2 van de basisschool. Eens per half jaar houden de pedagogisch medewerkers een leerlingbespreking met de intern begeleider, die vanuit de basisschool bij de (leerlingen)zorg voor de peuters betrokken is. Als er op een bepaald gebied een ontwikkelingsachterstand wordt gesignaleerd, dan proberen wij daar wat aan te doen. Eventueel wordt extra hulp ingeschakeld. Vanuit het sociaal wijkteam van de gemeente Dordrecht is er regelmatig contact met de smw'er voor 0-4 jarigen, die in dergelijke vraagstukken van betekenis kan zijn.

Het inschakelen van extra hulp gebeurt altijd in overleg met ouders/verzorgers.

Kosten

Aan het gebruik van de peuteropvang zijn kosten verbonden. De kosten zijn afhankelijk van het inkomen van de ouders.

Informatie

Heeft u vragen, dan kunt u via telefoon of e-mail contact met ons opnemen. Ook kunt u tijdens speeltijd altijd even langskomen.

Inschrijven

U kunt uw peuter inschrijven via de website of een formulier ophalen bij de administratie van de school.

3.2.2. Basisscholen

Binnen de scholen wordt gewerkt met het leerstofjaarklassensysteem. Dit wil onder andere zeggen dat iedere leerling in principe in acht jaar de basisschool doorloopt. Het onderwijs aan kleuters blijft ons vertrekpunt, waarbij we overigens niet strak willen vasthouden aan kleuterleeftijdsgrenzen. Het is wettelijk geregeld dat kinderen die tot en met 31 december 4 jaar worden en instromen in groep 1, na de zomervakantie meegaan naar groep 2.

In de praktijk is echter gebleken dat dit voor een aantal kinderen die in oktober, november of december geboren zijn, niet altijd de beste optie is. We hanteren voor alle najaarsleerlingen de afspraken, zoals die zijn vastgelegd in ons document overgang groep 1 naar 2 naar 3. Dit houdt onder andere in dat er per jaar meerdere keren contact wordt onderhouden met de ouders van deze kinderen (o.a. tijdens de contactavonden) over de voortgang van de ontwikkeling van het kind.

Voor leerlingen geldt op onze scholen het volgende: de leerlingen mogen op de eerste schooldag na hun vierde verjaardag naar school komen.

Gedurende het schooljaar wordt voor iedere leerling 'Leerlijnen jonge kind' ingevuld om de ontwikkelingsgebieden (motoriek, taal, rekenen, spel en sociaal-emotioneel) goed in beeld te brengen.

Aangezien het belangrijk is om aan te sluiten bij de ontwikkeling van de kleuter, is het onderwijs in groep 1 en 2 onderscheiden van het onderwijs in de overige groepen. Niet de vakken staan centraal, maar alle activiteiten die bijdragen aan de totale ontwikkeling van het kind. Zo sluiten we aan bij het spelend ontwikkelen en creëren we een geleidelijke overgang naar het meer abstracte leren.

Methoden worden veelal gebruikt als ideeënboeken. Het onderwijs in de groepen 1 en 2 is meer thematisch, terwijl de overige groepen meer methodisch te werk gaan. Om dit systematisch op te zetten, is er onder leiding van een onderwijsadviseur van Driestar educatief gewerkt aan OGO-principes (ontwikkelingsgericht onderwijs), zonder dit onderwijsconcept in z'n geheel over te nemen.

Het gegeven dat het ontwikkelingsproces van ieder kind verschillend is, verplicht ons oog te hebben voor de individuele leerling en ons onderwijs, zowel pedagogisch als didactisch, daarop af te stemmen. Het ondersteunt gedifferentieerd onderwijs, waarbij de lesstof, zoveel als mogelijk is, wordt aangepast aan het niveau van iedere leerling afzonderlijk.

Over de zorg aan leerlingen, vooral ook de zorg aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, leest u meer in hoofdstuk 4.

3.2.3. Buitenschoolse opvang (bso)

Er zijn verschillende christelijke reformatorische bso's in Nederland. Een voorbeeld is Elorah. Zij hebben meerdere vestigingen in Nederland en bieden buitenschoolse opvang aan, die gekoppeld is aan een christelijk reformatorische basisschool.

Ook op de Polyanderschool wordt buitenschoolse opvang aangeboden door Elorah. Voor de Bogermanschool is het nog niet gelukt om personeel te vinden. Als er personeel beschikbaar is, zal ook daar buitenschoolse opvang worden aangeboden.

U kunt uw kind aanmelden door het formulier in te vullen op hun website: www.elorah.nl.

3.3. DE ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS

3.3.1. De onderbouw

Thematisch onderwijs

In groep 1 en 2 werken we thematisch. In de dagelijkse praktijk worden spontane ideeën van kinderen zo natuurlijk en vanzelfsprekend mogelijk verwerkt in een thema. We kiezen voor thematisch onderwijs, omdat we daarmee het best een brede ontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren. Thema's zijn kind-nabij en nodigen uit tot gesprekken. Ze stimuleren sociale contacten, samenspel en samenwerking en reiken veel kennis, zaken en begrippen aan uit de wereld om de kleuters heen. Ze lokken kinderen uit tot het nemen van initiatieven, tot het leren dragen van verantwoordelijkheid, tot het maken van plannen en tot het leren plannen. Thema's geven kinderen op een concrete, omgevingsnabije manier, de gelegenheid allerlei zaken uit de omringende wereld zich eigen te maken, onder woorden te brengen en te gaan begrijpen. De taak, de plaats en de rol van de leerkracht hierin is steeds: stimuleren tot activiteit, tot communicatie, tot ontwikkeling van sociale vaardigheden en tot stimuleren van de taal-denk-ontwikkeling.

In deze groepen is er ook aandacht voor kinderen met automatiseringsproblemen, die een voorbode kunnen zijn van dyslexie.

Ontwikkelingsgericht

Van grote betekenis vinden wij de vaardigheid van de leerkracht om in het onderwijs aan te sluiten bij de ontwikkeling van kinderen. Ook bij de verschillen in ontwikkeling tussen kinderen in één groep. Daarvoor is nodig dat de leerkracht zorg draagt voor uitdagend onderwijs en een rijke leeromgeving. Dit biedt mogelijkheden om aan te sluiten bij de ontwikkelingsbehoeften van zowel de kleuter met een ontwikkelingsachterstand als de kleuter met een ontwikkelingsvoorsprong.

Ontwikkelingsgericht werken houdt ook in dat er in de groep gewerkt wordt rond een thema. De leerlingen mogen materialen meenemen van thuis. Verder is er een themahoek, waarin de kinderen werken, spelen en leren. Via het planbord leren de kinderen aan te geven en te kiezen welk werkje ze willen maken of in welke hoek ze willen spelen.

Observeren

Observatie van kinderen vormt de basis voor het stimuleren van de ontwikkeling van de kleuters. Observeren is essentieel. Als we geobserveerd hebben wat kinderen kunnen en niet kunnen, kennen en niet weten, kortom hoever ze zijn en waar ze staan in hun ontwikkeling, dan pas hebben we de mogelijkheid om die ontwikkeling te stimuleren, aan te sluiten bij het bereikte ontwikkelingsniveau en de juiste acties te ondernemen om ervoor te zorgen dat die ontwikkeling voortgaat. Voor het observeren van kinderen maken we gebruik van het programma 'Leerlijnen jonge kind' in het digitale leerlingvolgsysteem Parnas-Sys. Het streven is steeds om een kind zich op zijn eigen niveau te laten ontwikkelen, onder de hoede en zorg van een leidende, stimulerende en begeleidende leerkracht.

Van spelen naar leren

Een ander belangrijk uitgangspunt in ons onderwijs is, dat de ontwikkeling van het kind geleidelijk van meer spel-georiënteerd naar meer leer-georiënteerd verschuift. Met het ouder worden van de kleuter groeit ook zijn behoefte aan leeractiviteiten en aan stimulering van de cognitieve ontwikkeling door gerichte leeractiviteiten.

Zelfstandigheid

Wij hechten grote waarde aan de ontwikkeling van de zelfstandigheid van de kinderen. De kinderen worden daarom ook waar mogelijk uitgenodigd zelf de materialen te pakken. Concentratie en werkhouding zijn belangrijk voor de ontwikkeling. De leerkracht geeft de zorgleerlingen extra hulp. Wanneer nodig mogen kinderen met elkaar overleggen en elkaar hulp bieden tijdens de activiteit.

Hoeken

In de klas zijn een aantal vaste en flexibele hoeken ingericht. Het doel van het inrichten van hoeken is de mogelijkheid bieden tot het gericht ervaren van en het gericht uitdagen tot interesses. De vormgeving en de plaats van de hoeken kunnen wisselen. De hoeken zijn gekoppeld aan het thema, zodat een rijke en uitdagende leeromgeving ontstaat.

Ontwikkeling door spel

In spelsituaties laten kinderen zien waar zij belang aan hechten. Spel is het middel bij uitstek, waardoor kleuters zich op een hele intense manier eigen kunnen maken wat ze ervaren en geleerd hebben tijdens andere activiteiten, bijvoorbeeld leesactiviteiten. Zij geven deze activiteiten dan een plaats in hun spelidee. Dit hangt ook samen met het imitatieaspect van spel; bijvoorbeeld vader of moeder in de huishoek leest de krant, vader of moeder leest de reclameblaadjes, er wordt een boodschappenbriefje opgesteld.

3.3.2. Methoden

Vanaf groep 3 wordt gebruik gemaakt van methoden. Voor wat betreft de basisvaardigheden rekenen en taal wordt gewerkt met methoden die volledig beantwoorden aan de kerndoelen die het onderwijs stelt, met onder andere uitgebreide mogelijkheden tot differentiatie in de groep, zowel voor de zwakkere als de sterkere leerling.

3.3.3. Verkeer

In de tweede helft van groep 7 leggen de leerlingen zowel de theoretische als de praktische verkeersproef af van VVN. Bij een positieve uitslag ontvangt de leerling een verkeersdiploma. Samen met ouders is een verkeersplan opgesteld. Verkeer krijgt in alle groepen aandacht, zowel theoretisch als praktisch.

3.3.4. Informatietechnologie

Ook onze scholen spelen in op de snelle ontwikkelingen met betrekking tot de informatietechnologie. In alle groepen worden door middel van educatieve software, al of niet behorend bij een methode, de kinderen vertrouwd gemaakt met computergebruik. Dit kan individueel, maar ook groepsgewijs gebeuren. Voor de groepen 1 en 2 zijn er programma's gericht op muisvaardigheden en de voorbereiding van de basisvaardigheden. Voor de overige groepen zijn er programma's voor bijvoorbeeld rekenen, het oefenen van dicteewoorden en topografie. Daarnaast zijn er nog programma's voor extra leerhulp. Beide scholen zijn uitgerust met een draadloos netwerk.

3.3.5. Huiswerk-agenda-schooltas-etui

In de groepen 6 t/m 8 wordt een agenda gebruikt, waarin de leerlingen hun huiswerk noteren. Deze agenda wordt door de leerlingen zelf aangeschaft. Het leren van huiswerk is een nuttige zaak. Als voorbereiding op het vervolgonderwijs moeten wij hen leren om hiermee om te gaan. Het is vooral belangrijk dat de kinderen het leren van huiswerk niet uitstellen tot de laatste avond, maar dat ze leren van tevoren aandacht aan hun werk te besteden.

Ze moeten leren plannen! Hierin hebt u als ouders een begeleidende rol.

Het leren studeren is belangrijk en nuttig als een goede voorbereiding voor het voortgezet onderwijs.

Het is vanaf groep 6 zeer gewenst dat de leerlingen een stevige rugzak hebben, die voldoende bescherming biedt aan de schoolboeken en schriften. Deze bescherming wordt niet geboden door plastic of linnen tassen.

Het is voor de kinderen vanaf groep 3 ook verplicht een etui met inhoud te hebben. Deze krijgen ze eenmalig van school. In groep 4 krijgen alle kinderen ook een speciaal voor het basisonder-wijs ontworpen vulpen. Wanneer de schoolvulpen stuk gaat, dient men zelf een nieuwe aan te schaffen. Dit kan via school. De prijs bedraagt € 10,00.

3.4. ACTIVITEITEN VOOR DE KINDEREN

Schoolorkest

Er is een schoolorkest. Kinderen die een instrument bespelen en enigszins gevorderd zijn, oefenen regelmatig thuis en voor uitvoeringen een aantal keer op school. Tijdens de kerst- en paasviering verleent het schoolorkest haar medewerking.

Schoolreis/excursies/schoolkamp

De groepen 1 en 2 brengen ieder jaar een bezoek aan een (binnen)speeltuin in de omgeving.

De groepen 3 tot en met 7 gaan ieder jaar op schoolreis. Deze reis heeft een educatief karakter. Van tevoren worden kosten en bestemming van de schoolreis aan u bekendgemaakt.

Groep 8 gaat enkele dagen op schoolkamp. De datums van de schoolreizen en het schoolkamp vindt u op de schoolgidskalender. Tijdens de kampdagen wordt een educatief programma gevolgd.

Regelmatig vinden ook educatieve excursies plaats, bijvoorbeeld in het kader van natuuronderwijs naar Duurzaamheidscentrum Weizigt of in het kader van kunstbeschouwing naar het Dordrechts Museum of andere musea. Bij de keus en/of uitvoering van deze activiteiten wordt altijd rekening gehouden met onze identiteitskaders.

3.5. SPECIALE VOORZIENINGEN IN HET SCHOOLGEBOUW

Behalve de gewone groepslokalen zijn er in het schoolgebouw verschillende ruimten die gebruikt worden voor bijzondere doeleinden.

- Het speellokaal: voor bewegingsonderwijs aan de kleuters. Op de ds. J. Bogermanschool wordt deze ruimte tevens gebruikt als gemeenschapsruimte.
- De handvaardigheidsruimte: hier is (de mogelijkheid voor) de handvaardigheidsles voor de kinderen van groep 3 t/m 8.
- De gemeenschapsruimte: hier vinden verschillende bijeenkomsten plaats (ds. J. Polyanderschool).
- Op de ds. J. Polyanderschool wordt het lokaal van de Peuterhof ook gebruikt voor de buitenschoolse opvang van Elorah.

3.6. ACTIVITEITEN TER VERBETERING VAN HET ONDERWIJS IN DE SCHOOL

Het onderwijs is voortdurend in beweging. Ook hiervoor geldt: stilstand is achteruitgang. Naast de lesgevendende activiteiten speelt het team, zoveel als mogelijk is, in op de huidige ontwikkeling binnen het onderwijs. Dit gebeurt uiteraard binnen de begrenzing van de identiteit van ons onderwijs.

Het is belangrijk deze onderwijsvernieuwing gestalte te geven vanuit een bepaalde visie op het onderwijs. Door toekomstgericht te denken vanuit deze visie kunnen in de huidige situatie beslissingen worden genomen ten aanzien van het te geven onderwijs.

Een belangrijk aspect hierbij is de keuze van nieuwe methoden. Wil je inspelen op de individuele behoeften van de leerlingen, dan zal je ook methoden moeten kiezen, die hier gestalte aan geven.

De nieuwe methoden spelen in op de verschillen die er zijn tussen leerlingen in een klassikaal onderwijsstelsel.

Aangezien deze aanpak veel energie en aandacht vergt van de groepsleerkrachten, is het zeer wenselijk dat we ons blijvend zullen verdiepen in klassenmanagement en directe instructie.

Daarnaast blijft, voornamelijk op de hoofdgebieden taal, rekenen en lezen, een voortdurende verdieping in de leerlingenzorg noodzakelijk.

4.1. INLEIDING

We streven ernaar dat er zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met de onderwijsbehoeften die de leerlingen hebben, zodat het welbevinden zich positief ontwikkelt. Er wordt rekening gehouden met de individuele verschillen die er tussen de leerlingen zijn. Dit betreft met name de leerlingen die cognitieve (verstandelijke) beperkingen hebben, de leerlingen die extra hulp/begeleiding nodig hebben in verband met werkhoudingsproblemen en/of problemen op sociaal-emotioneel gebied, de kinderen met specifieke leerstoornissen (zoals dyslexie) en de kinderen die hoogbegaafd zijn. Al deze kinderen behoren tot de zorgleerlingen en hebben recht op 'passend onderwijs'. Het doel van passend onderwijs is om voor zoveel mogelijk kinderen een passend onderwijsarrangement te realiseren binnen de basisschool of binnen het samenwerkingsverband waarvan onze school deel uit maakt, waarbij rekening gehouden wordt met de (specifieke) onderwijsbehoeften van kinderen.

Dit streven in de dagelijkse onderwijspraktijk wordt beïnvloed door o.a. de groepsgrootte, de samenstelling van de groep (veel of weinig kinderen met specifieke onderwijsbehoeften) en de mogelijkheden voor hulp/begeleiding in en buiten de groep.

De zorgstructuur heeft zowel betrekking op de binnen- als de bovenschoolse zorg. Met dit laatste bedoelen we de externe instanties waar we een beroep op kunnen doen, wanneer de binnenschoolse zorg niet toereikend is.

4.2. DE VOORSCHOOLSE ZORG

De meeste leerlingen die instromen in groep 1 hebben daarvoor onze peuterspeelzaal bezocht. Bij de overstap naar groep 1 vindt er schriftelijke rapportage en een warme overdracht plaats vanuit de peuterspeelzaal, zodat de leerkracht van groep 1 beschikt over relevante informatie vanuit de peuterspeelzaal. Bij kinderen die bijzondere zorg nodig hebben, is ook de intern begeleider bij dit gesprek aanwezig om speciale onderwijsbehoeften in kaart te brengen.

Een aparte groep kinderen op de ds. J. Bogermanschool is die van de schipperskinderen. Zij bezoeken de school doorgaans vanaf groep 3 vanwege de vrijstelling van de verplichting tot schoolbezoek tot hun zevende jaar. Om deze toekomstige leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de start in groep 3 worden de ouders van deze kinderen begeleid door middel van

leerstofpakketten van de LOVK (Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen), waar ze tot die tijd zijn ingeschreven.

Ook is er een leerkracht voor varende kleuters, die hen als mentor volgt en begeleidt. Zij voert ook overleg met onze school over schipperskleuters die onze school incidenteel bezoeken.

4.3. DE OPVANG VAN NIEUWE LEERLINGEN

In februari wordt de jaarlijkse informatieavond voor ouders van nieuwe leerlingen gehouden. Deze avond wordt aangekondigd op de website en in de verschillende plaatselijke kerkbodes. Op deze avond worden nieuwe ouders in de gelegenheid gesteld om kennis te maken met de school. Door de directeur-bestuurder en enkele leden van het managementteam wordt voorlichting gegeven over de school, zowel over de zaken met betrekking tot de identiteit van de school, als over het onderwijs zelf.

Ouders die al één of meer kinderen op school hebben, kunnen na aankondiging in de nieuwsbrief, een aanmeldingsformulier op school aanvragen/ophalen. U kunt dit formulier ook vinden op de website onder 'Formulieren'. U krijgt een mail van school, nadat uw kind is ingeschreven.

Ongeveer een maand voordat een kind bij ons op school komt in groep 1, ontvangen de ouders een ouder vragenlijst en andere relevante informatie. De vragenlijst is bedoeld om informatie te verzamelen over de voorschoolse periode. Het is de bedoeling dat deze lijst op de eerste schooldag ingeleverd wordt. U kunt deze lijst ook vinden op de website. Verder ontvangen de leerlingen een fotoboekje van de school om zo alvast een beetje te kunnen 'wennen'. Nieuwe kleuters worden in de weken voordat ze definitief naar school komen één of twee dagdelen voor kennismaking op school uitgenodigd.

Enige tijd voordat een kind op school verwacht wordt, ontvangen de ouders een bericht over de dag en het tijdstip waarop hun kind mag komen.

Kinderen die vier jaar worden, mogen op de eerste schooldag na hun verjaardag op school komen.

De inschrijving van leerlingen vindt plaats als aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:

1. Het kind is minimaal vier jaar en zindelijk;
2. Wanneer het kind een peuterspeelzaal heeft bezocht, is het overdrachtsformulier van de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf of het onderwijskundig rapport van de vorige school/instelling verstrekt aan de school;
3. Het inschrijfformulier is ingevuld, getekend door beide ouders/verzorgers en ingeleverd;
4. De ouders onderschrijven de identiteit van de school.

De directeur-bestuurder behoudt zich het recht voor om niet over te gaan tot inschrijving als:

1. Aan het bovenstaande niet voldaan is;
2. De school niet is ingericht op de handicap van het kind;
3. De school geen passend onderwijs kan verzorgen.

4.4. DE ZORGSTRUCTUUR

De leerlingenzorg krijgt vorm binnen een structuur waarin groepsbesprekingen, leerlingenbesprekingen en overlegmomenten met externe deskundigen elkaar in een vaste volgorde afwisselen. Binnen die structuur is de leerkracht de eerstverantwoordelijke voor de zorg in de groep. De intern begeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van de zorg op groeps-, school- en bovenschools niveau. De bedoeling hiervan is dat de leerlingenzorg op een zorgvuldige manier plaatsvindt en voor de betreffende leerlingen gewaarborgd blijft.

Binnen de zorgstructuur zijn verschillende niveaus te onderscheiden:

- A. De zorg op groepsniveau
- B. De zorg op schoolniveau
- C. De zorg op bovenschools Niveau

A. De zorg op groepsniveau

De leerkracht is de eerstverantwoordelijke voor het volgen van de ontwikkeling en de leervorderingen van de leerlingen. Dit houdt in dat de leerkracht problemen tijdig signaleert door de leervorderingen systematisch te volgen en door het gedrag en de werkhouding te observeren. Tijdens de periodieke groeps- en leerlingenbespreking vindt er overleg plaats met de intern begeleider en de gedragsspecialisten. Tijdens dit overleg worden het pedagogische klimaat in de groep (met de gedragsspecialisten) en de leervorderingen en het welbevinden van de individuele kinderen besproken (met de intern begeleider). Dit gebeurt aan de hand van observatiegegevens van de leerkracht en de toetsresultaten. Wanneer er afspraken gemaakt worden over hulp/begeleiding in of buiten de groep, dan is de leerkracht verantwoordelijk voor de uitvoering ervan. Tijdens dit overleg wordt ook besproken voor welke leerlingen hulp van buiten de school noodzakelijk is.

De leerkracht onderhoudt de contacten met de ouders over de zorgleerlingen. Wanneer er meerdere leerkrachten in een groep werken dan is er één leerkracht die de leerlingenzorg in de groep coördineert of worden er afspraken gemaakt over de aanwezigheid bij gesprekken en contacten met externen.

Dit betekent dat die leerkracht bij de groepsbespreking aanwezig is en de contacten over zorgleerlingen met de ouders onderhoudt. Wanneer contact met externe instanties nodig is, dan wordt dit verzorgd door de intern begeleider.

De zorg op groepsniveau krijgt vorm via handelingsgericht werken (HGW). Dit is de manier waarop we gestalte willen proberen te geven aan een passend onderwijsaanbod voor alle kinderen. Dit houdt in dat alle leerlingen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen op basis van hun mogelijkheden en talenten. De leerkrachten stemmen het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze werken handelingsgericht en gaan planmatig om met verschillen in onderwijsbehoeften tussen kinderen. Daarbij wordt o.a. gewerkt met groepsnotities. Daarbij is de leerkracht de centrale persoon, omdat hij/zij het grootste aandeel levert in het geven van onderwijs aan de kinderen.

De werkwijze die bij handelingsgericht werken gehanteerd wordt, is dat alle leerkrachten in een cyclisch proces steeds 4 stappen doorlopen.

De eerste stap is het waarnemen van wat de kinderen presteren en nodig hebben. Dat gebeurt door observaties, het volgen van het dagelijkse werk, het afnemen van toetsen van de methoden en van niet-methodegebonden toetsen. Dit laatste doen wij vooral met Citotoetsen. De gegevens worden vastgelegd in groepsoverzichten die stimulerende factoren, belemmerende factoren en onderwijsbehoeften in kaart brengen. Tijdens het verzamelen van de gegevens worden de leerlingen gesignaleerd die specifieke onderwijsbehoeften hebben.

De tweede stap in de cyclus is dat we proberen de kinderen en hun resultaten zo goed mogelijk te begrijpen, zodat we beter kunnen inspelen op hun onderwijsbehoeften. We doen dit door de gegevens uit het groepsoverzicht te bespreken tijdens groepsbesprekingen en gesprekken te voeren met de kinderen, hun ouders en eventueel ook met deskundigen.

De derde stap is dat er een planning gemaakt wordt van het onderwijs dat in de komende tijd moet worden gegeven. Daarbij wordt gekeken welke leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften bepaalde leerstof op dezelfde manier kunnen doornemen en oefenen. Op deze manier profiteren meerdere leerlingen tegelijk van hetzelfde onderwijsaanbod en wordt voorkomen dat we teveel met individuele kinderen bezig zijn. Dit laatste zal zeker blijven gebeuren, maar mag niet de grootste hoeveelheid onderwijstijd in beslag nemen. De gemaakte afspraken worden beschreven in een groepsnotitie, hulpplan of het logboek zorgleerlingen.

De vierde stap is dan het uitvoeren van de gemaakte afspraken. Leerkracht en leerlingen werken een nieuwe hoeveelheid leerstof door in een periode van ongeveer 10 tot 12 weken. Deze wordt afgesloten met een nieuwe ronde van toetsen, waarna stap één van de cyclus van handelingsgericht werken weer begint. We doorlopen deze cyclus drie keer in één cursusjaar. De eerste keer ligt de nadruk op het sociaal-emotionele functioneren van de groep en de tweede en derde keer op de resultaten van de leerstof. Tussen die momenten zijn er leerlingbesprekingen gepland, waarin individuele (zorg)leerlingen worden besproken en geëvalueerd.

De cyclus van handelingsgericht werken hebben we vastgelegd op de zorgkaart. Daarmee is de continuïteit van de zorg gewaarborgd.

B. De zorg op schoolniveau

Passend onderwijs moet aansluiten op de onderwijsbehoeften van het kind. Omdat individuele scholen dit niet alleen kunnen bieden, zijn alle scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband. Onze school maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Berséba, voor de reformatorische basisscholen en de reformatorische scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Dit samenwerkingsverband heeft vier regio's. Onze school ligt in de regio Randstad. Het samenwerkingsverband heeft de verplichting om passend onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen die er deel van uitmaken. In het ondersteuningsplan (OSP) heeft het samenwerkingsverband beschreven welke stappen er worden gezet in de verdere ontwikkeling van passend onderwijs. De missie van ons samenwerkingsverband is: met elkaar zorgen we voor passende ondersteuning voor alle leerlingen op onze scholen. We doen dit, ieder vanuit zijn eigen rol, steeds meer thuisnabij in een school als herbergzame leef- en ontwikkelgemeenschap. Het samenwerkingsverband streeft naar het inclusiever worden van ons onderwijs, zodat we alle kinderen een passende onderwijsplek kunnen bieden.

Elke school moet voldoen aan de zogenaamde basiskwaliteit. Die wordt gemeten met voorgeschreven criteria die ontleend zijn aan het toezichtkader van de inspectie. Wij hebben die geïntegreerd in de module 'Mijn Schoolplan (MSP)' in ons schooladministratieprogramma ParnasSys. Via opbrengstgegevens, periodieke vragenlijsten en de activiteiten van werkgroepen volgen we de kwaliteit van ons onderwijs op de voet en stellen we die bij waar nodig. De inhoud van het ondersteuningsplan (OSP) van het samenwerkingsverband Berséba is hierin ook meegenomen. Doelen waaraan we werken zijn in het schoolplan beschreven in de paragrafen over passend onderwijs, taalleesonderwijs, rekenen/wiskunde en talentontwikkeling.

Binnen de basisondersteuning streven we ernaar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, richten we het onderwijsleerproces zo in dat het past bij de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Onze leraren kennen hun leerlingen goed en ze volgen de brede ontwikkeling van de leerlingen door middel van observaties, toetsen en leerlijnen. We gebruiken Zien!+ om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen.

Een kernbegrip bij passend onderwijs is *'zorgplicht'*. Zorgplicht betekent dat de school verplicht is om te zorgen voor een passende onderwijsplek voor iedere aangemelde of ingeschreven leerling. De school onderzoekt samen met de ouders welke ondersteuningsbehoeften een leerling heeft en hoe de school hieraan tegemoet kan komen. Als op grond van objectieve argumenten blijkt dat dit niet mogelijk is, dan heeft de school de opdracht om samen met de ouders een passende plaats op een andere school te zoeken.

We proberen te voorkomen dat er ernstige leer- en gedragsproblemen ontstaan. Als die problemen toch ontstaan, dan zien we het als onze taak om daar zo goed mogelijk op te reageren, met deskundigheid van binnenuit en vanuit het samenwerkingsverband. In de meeste gevallen kan de ondersteuning door onze school zelf georganiseerd en gegeven worden. De leerkracht is als eerste verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van de leerlingen. Als hij/zij er zelf niet uitkomt, zal advies gevraagd worden aan collega's, de intern begeleider of andere specialisten binnen de school. Daarbij streven we, met het oog op de kwaliteit van de begeleiding, naar een goede samenwerking tussen alle betrokkenen.

De *intern begeleider* is de centrale persoon die alle zaken met betrekking tot de leerlingenzorg in de school aanstuurt. Taken die hierbij horen zijn o.a. het houden van groeps- en leerlingenbesprekingen, het evalueren en bespreken van opbrengsten, het houden van oudergesprekken, het voorbereiden en leiden van bouwvergaderingen en het leiden van de overdrachtsbesprekingen aan het einde van het schooljaar.

C. De zorg op bovenschools niveau

Extra ondersteuning overstijgt de basisondersteuning. De scholen ontvangen jaarlijks financiële ondersteuningsmiddelen van Berséba om deze extra ondersteuning vorm te geven. We zetten dit vooral in voor maatwerk, expertise en samenwerking. Bij maatwerk gaat het om het regelen van passende ondersteuning. We laten onderzoeken doen en ondersteuningstrajecten uitvoeren door de orthopedagogen en werken aan arrangementen voor leerlingen met een specifieke zorgbehoefte. Bij dit laatste zetten we ambulante begeleiding (ab) of andere externe deskundigen in. Voor die kinderen wordt in een aantal gevallen een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld, waarin wordt beschreven welke leerstof de leerling beheerst, wat de stimulerende en belemmerende factoren zijn, welke ondersteuningsbehoefte het kind heeft en welke begeleiding en ondersteuning de school aanbiedt.

Bij expertise gaat het vooral om het ontwikkelen van passende kennis en vaardigheden van leerkrachten en onderwijsassistenten om hun ondersteuningsvaardigheden te versterken. We doen dat door coaching en scholing.

Bij samenwerking gaat het om samenwerking met partners rond complexere ondersteuningssituaties die het onderwijs niet alleen aankan. De twee partners waarmee we de samenwerking zoeken zijn de gemeentelijke jeugdhulp en het gespecialiseerd onderwijs, bijvoorbeeld buitengewoon onderwijs (BGO) op een zorgboerderij.

Met de extra ondersteuning proberen we thuiszitten te voorkomen en leerlingen op onze school de plaats te bieden die ze nodig hebben. Als het onze mogelijkheden overstijgt, wordt er voor een leerling een passende plaats gezocht.

Onze school heeft een Ondersteuningsteam (OT). Het volledige OT bestaat uit de intern begeleiders, de orthopedagoog van Driestar educatief, de Ouder Kind-coach en de jeugdarts van Jong JGZ. Bij elke hulpvraag over een kind worden alleen die leden geraadpleegd die voor het beantwoorden van de vraag nodig zijn. Wanneer er sprake is van blijvende zorg rond een kind, dan wordt een kind besproken binnen het OT van de school. Bij het gesprek over een kind is de leerkracht van het kind aanwezig. De ouders en/of verzorgers worden ook uitgenodigd. De intern begeleider zorgt voor de coördinatie van het geheel. Dit betreft de contacten met alle betrokkenen, de verslaglegging en de coördinatie van de acties die afgesproken worden. In het OT wordt in samenspraak met de ouders bepaald welke ondersteuning een leerling nodig heeft en waar deze het beste plaats kan vinden. Wanneer voor een kind een psychologisch onderzoek gewenst is, wordt dit meestal uitgevoerd door de orthopedagoog van Driestar educatief, die ook bij het OT-overleg aanwezig is. Als er sprake is van problematiek op school en thuis, kan het OT ook het sociaal wijkteam van de gemeente, externe deskundigen, de zorgmakelaar of regiomanager van het samenwerkingsverband inschakelen en/of de directeur-bestuurder vragen de bespreking bij te wonen.

Als het OT tot de conclusie komt dat het voor de ontwikkeling van een leerling beter is om naar een speciale school te gaan, vraagt de school in samenspraak met de ouders een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor zo'n school aan. Dit doet de school bij het *Loket van regio Randstad*. Het loket staat open voor vragen rond de ondersteuning aan leerlingen. De school kan advies vragen in allerlei situaties, die met de ondersteuning voor leerlingen te maken hebben. Ouders kunnen ook zelf contact opnemen met het loket als zij advies of informatie willen.

Als dit Loket besluit om de toelaatbaarheidsverklaring toe te kennen, kan de leerling geplaatst worden in het speciaal (basis)onderwijs.

Bij dit Loket kunnen we ook met andere vragen terecht:

- het samen met ouders aanvragen van een extra ondersteuningsarrangement voor kinderen die zeer moeilijk leren, een lichamelijke handicap hebben of langdurig ziek zijn;
- het inwinnen van advies, wanneer het ondersteuningsteam er zelf niet uitkomt;
- het aanvragen van ambulante begeleiding door een externe deskundige;
- het beantwoorden van advies- of informatievragen door ouders.

Wanneer u als ouders vindt dat er voor uw kind meer hulp nodig is, of dat uw kind beter op zijn plaats is in een school voor speciaal (basis)onderwijs, dient u zich uiteraard eerst tot de school te wenden. School en ouders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om eensgezind het beste voor het kind te zoeken.

Het Loket Randstad mag niet voor alle vormen van speciaal onderwijs een toelaatbaarheidsverklaring afgeven of extra ondersteuning binnen de basisschool toekennen. Voor *slechtziende en blinde kinderen, slechthorende en dove kinderen en voor kinderen met taal-spraakproblemen* is het loket daartoe niet bevoegd. Onze school wil zich inspannen om deze kinderen, met extra ondersteuning, op de basisschool te houden. De intern begeleider weet op welke manier die extra ondersteuning beschikbaar kan komen.

De *zorgmakelaar van het Loket Randstad* is mw. N.C.A. van Pelt-Everse. Zij is bereikbaar via telefoonnummer 0180-442617 of per e-mail via loket-randstad@berseba.nl. U kunt via haar ook een folder aanvragen betreffende de werkwijze van het Loket.

Op de website www.berseba.nl/randstad kunt u meer informatie vinden over het samenwerkingsverband Berséba en de regio Randstad.

4.5. HET VOLGEN VAN DE ONTWIKKELING EN DE LEERVORDERINGEN VAN DE LEERLINGEN

Het volgen van de ontwikkeling en de leervorderingen van de leerlingen vindt op systematische wijze plaats. We actualiseren regelmatig gegevens door nieuwe observatiegegevens en resultaten van afgenomen toetsen te verwerken in verschillende computerprogramma's. Deze gegevens geven aanwijzingen over het verloop van de vorderingen en op welke onderdelen speciale aandacht aan de groep, een deel van de groep of aan individuele leerlingen gegeven moet worden.

Om de ontwikkeling van een kind te volgen, worden in de groepen 1 en 2 observatiegegevens verzameld over verschillende aspecten van de ontwikkeling. Hiervoor wordt het observatiesysteem 'Leerlijnen jonge kind' gebruikt.

Voor het volgen van de leervorderingen gebruiken we in de groepen 3 t/m 8 naast de methodegebonden toetsen het Cito LOVS (Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem) voor de basisvaardigheden technisch en begrijpend lezen, woordenschat, taal/spelling en rekenen. In het leerlingvolgsysteem 'Leerling in beeld (Lib) van Cito worden op systematische wijze de leervorderingen van de kinderen vastgelegd. De Cito-toetsen zijn landelijk genormeerd en methode-onafhankelijk. Hierdoor zijn de resultaten van de kinderen vergelijkbaar met die van kinderen op andere scholen. Over de opbrengstgegevens van deze toetsen wordt twee keer per cursusjaar een groepsbespreking gehouden met de leerkrachten.

Om het sociaal-emotionele welbevinden van de kinderen te volgen, gebruiken we voor de leerlingen van groep 3 t/m 8 het digitale leerlingvolgsysteem Zien!+ in het programma ParnasSys. Aan het begin van het schooljaar worden de gegevens over de betrokkenheid en het welbevinden van alle leerlingen in kaart gebracht en besproken tijdens de eerste groepsbespreking met de gedragspecialist. Gedurende het cursusjaar wordt dit waar nodig bijgewerkt.

4.6. HET LEERLINGDOSSIER

Van elk kind is er een digitaal dossier in het schooladministratieprogramma ParnasSys. In verband met de wet op de privacy is dit dossier niet vrij toegankelijk.

In het leerlingdossier worden o.a. de volgende gegevens bewaard:

- Observatiegegevens
- Toetsgegevens
- Notities van leerkrachten en de intern begeleider over kinderen, contacten met ouders en externe instanties
- Onderzoeksverslagen
- Hulpplannen
- Notities groeps- en leerlingbesprekingen

Als er kinderen zijn die tijdens hun schoolloopbaan naar een andere school gaan, dan wordt de notitie onderwijskundig rapport (OKR) ingevuld. Daarin schrijft de leerkracht de bijzonderheden op van het betreffende kind ten behoeve van de nieuwe leerkracht. De informatie gaat over het sociale functioneren, de werkhouding, de resultaten en de gebruikte methoden. We slaan dit op in ParnasSys en sturen dit mee met het digitale overstapdossier via de Overstap Service Onderwijs.

Dit OSO-dossier bevat de logistieke gegevens, de toetsresultaten, de notities over de betreffende leerling, de verslagen van leerlingbesprekingen en de hulpplannen. Voor het meesturen van vertrouwelijke informatie wordt vooraf uw toestemming gevraagd.

4.7. RAPPORTEN EN CONTACTAVONDEN

De ouders worden periodiek geïnformeerd over de ontwikkeling en leervorderingen van hun kind door middel van het rapport. De kinderen krijgen in februari en juli een rapport mee.

Becijfering op het rapport

- Groep 3 beide rapporten: waardering in letters
- Groep 4 t/m 8: minimaal een 4, maximaal een 10
- In groep 6 maximaal 1,5 punt verschil per vak per rapport
- In groep 7 maximaal 2 punten
- In groep 8 maximaal 2,5 punten

Voor de cijferbepaling zijn de toetsresultaten in principe leidend. We nemen bij het becijferen mee dat oefenwerk onvoldoende/matig/voldoende/goed/zeer goed gemaakt wordt. Dit kan maximaal een halve punt verschil in het cijfer opleveren.

Bij rekenen geven we in groep 3 op het tweede rapport een aparte beoordeling voor toetsen en automatiseren.

We geven geen cijfer voor technisch lezen. De resultaten van de DMT geven het leesniveau aan.

Op het tweede rapport van groep 5 wordt een cijfer voor Namen en Feiten gegeven.

We gaan bedachtzaam om met het geven van hoge cijfers.

Groep 1 en 2

Rapport 1, groep 1, instromers:

- instromers t/m 31 december krijgen een rapport en gaan in principe allemaal naar groep 2;
- Instromers van januari krijgen een aangepast rapport bestaande uit een mensbeeldtekening en de leerlijn spel;
- instromers van begin februari krijgen een ansichtkaart zonder tekst.

Rapport 2, groep 1, instromers:

- instromers van april, mei en juni krijgen het aangepaste rapport met een mensbeeldtekening en de leerlijn spel;
- instromers van juli krijgen een ansichtkaart zonder tekst.

Alle andere kleuters krijgen twee keer per jaar een rapport.

Rond de herfstvakantie zijn er, naar aanleiding van een vragenlijst over het schoolwelbevinden, contactmomenten waarop alle ouders/verzorgers worden uitgenodigd om met de leerkrachten te spreken over het welbevinden van de kinderen. Het welbevinden staat ook centraal tijdens de eerste groepsbespreking met de leerkrachten die in deze tijd met de gedragspecialisten plaatsvindt.

In december en maart zijn de andere contactavonden gepland. Ouders/verzorgers kunnen zich hiervoor aanmelden. Zij worden dan uitgenodigd voor een 10-minutengesprek. Deze contactavonden zijn facultatief.

4.8. DE ONDERWIJSBEHOEFTE VAN KINDEREN

Er zijn verschillende groepen kinderen te onderscheiden die specifieke onderwijsbehoeften hebben:

1. kinderen die extra hulp nodig hebben bij lezen, taal/spelling, rekenen of op andere gebieden
2. kinderen met dyslexie
3. kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong hebben
4. kinderen met een handicap
5. kinderen met werkhoudings- en/of gedragsproblemen
6. kinderen die een langere leertijd nodig hebben
7. kinderen die een eigen leerlijn volgen.

De bovengenoemde groepen hebben allemaal hun specifieke onderwijsbehoeften. Omdat het niet mogelijk is om al deze kinderen binnen de groep voldoende hulp/begeleiding te geven, is het ook mogelijk om deze kinderen buiten de groep te ondersteunen. De volgende vormen van hulp/begeleiding binnen de school zijn gerealiseerd:

1. Extra leerhulp

In de groepen wordt de onderwijsassistent ingezet om de leerkracht te ondersteunen. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit tijdens de speelwerklessen, door de begeleiding van individuele

kinderen of groepjes kinderen. Daarnaast begeleidt de onderwijsassistent ook in alle andere groepen individuele kinderen of groepjes kinderen die extra hulp nodig hebben bij lezen, taal/spelling, rekenen, motoriek of bij andere gebieden. Dit gebeurt zowel binnen als buiten de groep. De hulp bestaat vooral uit extra instructie (uitleg) en oefening. De geboden hulp sluit zoveel mogelijk aan bij de leerstof die ook in de groep wordt behandeld. In sommige gevallen wordt door de ib'er of leesspecialist eerst een didactisch onderzoek gedaan om meer zicht te krijgen op de leerproblematiek van een kind.

2. Hulp aan kinderen met (vermoedelijke) dyslexie

Deze kinderen krijgen hulp van een onderwijsassistent, een leesmoeder of van iemand die gespecialiseerd is in dyslexie. Dit geldt zowel tijdens het vaststellingstraject als na de toekenning van een dyslexieverklaring. Tijdens het vaststellingstraject, dat anderhalf schooljaar duurt, krijgen deze kinderen drie keer per week extra lees- of spellinghulp in en buiten de groep. Wanneer kinderen een dyslexieverklaring gekregen hebben, vindt er een nabespreking plaats met de ouders. Tijdens dit gesprek of daarna wordt per kind gekeken welke ondersteuning er nodig is in en/of buiten de groep. De afspraken die hiervoor gemaakt worden, worden vastgelegd op een dyslexiekaart. Deze afspraken worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld. In de hogere groepen wordt er ook gebruik gemaakt van specifieke leer- en hulpmiddelen (o.a. computerprogramma's).

Kinderen met Ernstige Dyslexie (ED) komen in aanmerking voor een behandelingstraject door een dyslexiespecialist. Bij ons wordt deze behandeling meestal gedaan door een dyslexiespecialist van Driestar educatief of door logopediepraktijk Logomedia in Dordrecht. Dit gebeurt na overleg met de ouders, leerkracht en intern begeleider. De gemeente vergoedt zowel de onderzoeken als de begeleidingstrajecten.

Naast bovengenoemde groep dyslecten volgen we ook de kinderen met een (mogelijk) lichtere vorm van dyslexie. Ons streven is om dit tijdig vast te laten stellen, vanwege het ongemak dat kinderen ervan hebben en ter wille van hun welbevinden. Daarmee voorkomen we dat ze pas in het voortgezet onderwijs gediagnostiseerd worden. De kosten van het onderzoek van deze kinderen zijn voor rekening van de ouders.

3. Hulp aan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong/meer- of hoogbegaafde leerlingen

In alle groepen wordt aan leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong (groep 1 en 2) en meer- of hoogbegaafde leerlingen (groep 3 t/m 8) extra uitdaging geboden door middel van differentiatie. De leerlingen krijgen verrijkingswerk aangeboden, in combinatie met het compacten van het basisleerstofaanbod. Naast het verrijkingswerk kan er ook gewerkt worden aan executieve

vaardigheden en sociaal-emotionele leerdoelen. Dit kan zowel binnen als buiten de groep gebeuren. In overleg met ouders, de intern begeleider, leerkrachten, talentbegeleider en eventueel externen wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. Als kinderen zeer hoge leerrendementen hebben, wordt in incidentele gevallen gekozen voor versnellen door het betreffende kind een groep (gedeeltelijk) over te laten slaan.

4. Hulp aan kinderen met een handicap

Dit betreft voornamelijk kinderen die ten gevolge van bijvoorbeeld gehoorproblemen of schisis taal- en spraakproblemen hebben en daardoor auditieve en communicatieve beperkingen hebben. Een beperkt aantal kinderen heeft andere, specifieke lichamelijke problemen. Het beleid van de school is er op gericht om deze kinderen zo mogelijk gedurende de hele basisschool een aangepast leerstofaanbod te bieden. Om deze hulp te kunnen bieden, worden extra financiële middelen ingezet die vanuit het samenwerkingsverband ter beschikking worden gesteld. Daardoor is ambulante begeleiding door externe deskundigen mogelijk, zodat deze kinderen op een verantwoorde wijze op onze school begeleid kunnen worden. Ambulante begeleiding houdt o.a. in dat er regelmatig overleg is met de ouders, de leerkrachten en de intern begeleider over de voortgang van de ontwikkeling. Ook kan het gaan om directe begeleiding van het kind zelf. De hulp wordt beschreven in een hulplan.

5. Hulp aan kinderen met werkhoudings- en/of gedragsproblemen

Tijdens de periodieke groeps- en leerlingbesprekingen heeft de leerkracht gelegenheid om deze kinderen te bespreken met de intern begeleider. Meestal wordt er een aantal afspraken gemaakt voor de aanpak in de groep die bij de volgende bespreking geëvalueerd wordt. Ook bestaat de mogelijkheid dat de gestelde vragen met de gedragspecialist binnen de school, met de smw'er of met de orthopedagoog worden besproken. Wanneer er geen verbetering optreedt, dan wordt deze leerling besproken binnen het Ondersteuningsteam (OT). Dit overleg kan er ook in resulteren dat externe hulp aangevraagd wordt, zoals ambulante begeleiding vanuit het speciaal basisonderwijs of een psychologisch onderzoek (intelligentie en/of sociaal-emotioneel onderzoek). Ook is het mogelijk dat de ouders het advies krijgen om hun kind via de huisarts of het sociaal wijkteam van de gemeente aan te melden bij een GGZ-instelling.

6. Kinderen die een langere leertijd nodig hebben

Het kan een speciale behoefte zijn van een leerling dat hij/zij meer tijd nodig heeft voor het verwerken van de leerstof. Dit kan inhouden dat een leerling een jaar langer nodig heeft om de basisschool te doorlopen. Deze optie wordt slechts gebruikt na voorafgaand overleg tussen alle betrokkenen.

Tijdens twee vergaderingen (maart en mei) vindt de besluitvorming hierover plaats door het team. In de periode tussen beide vergaderingen kunnen interventies plaatsvinden die de zorgvuldigheid van de besluitvorming ten goede komen. Het moet vooraf duidelijk zijn dat zo'n extra jaar voor het betreffende kind rendement oplevert.

7. Kinderen die een eigen leerlijn volgen

Er zijn leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ze hebben meermalen een achterstand van meer dan tien maanden op één of meer leergebieden of ze volgen op advies van het OT een eigen leerlijn bij één of meer leergebieden. Ze doorlopen hun schoolloopbaan op basis van een ontwikkelingsperspectief. Op grond van de ontwikkeling die bij het betreffende kind wordt verwacht, worden elk half jaar streefdoelen vastgesteld, die worden geëvalueerd met methodeonafhankelijke toetsen en daarna zo nodig bijgesteld. Het gaat om leerlingen die niet verder komen dan het niveau van eind groep 7. Qua leergebieden gaat het om taal (één of meer van de onderdelen technisch lezen, spelling, begrijpend lezen) én rekenen. Het gaat doorgaans om leerlingen die naar het praktijkonderwijs of leerwegondersteunend onderwijs gaan. Voor deze kinderen wordt een hulpplan gemaakt, dat regelmatig met de ouders en de leerkracht wordt geëvalueerd en bijgesteld.

4.9. OUDERBETROKKENHEID BIJ ZORGLEERLINGEN

Onze school wil bij de ondersteuning aan leerlingen goed samenwerken met de ouders. Daarom vinden we het van belang dat ouders betrokken worden bij gesprekken als hun kind individueel besproken wordt.

De leerkracht is de eerst aangewezen persoon om deze zorgen met de ouders te delen. Omgekeerd is het ook mogelijk dat ouders als eerste met hun zorgen bij een leerkracht komen. Ook dan is het belangrijk dat deze zorgen gedeeld worden. Dit kan gebeuren tijdens de reguliere overlegmomenten (de contactavonden), maar ook daarbuiten.

Wanneer er voor een kind extra hulp/begeleiding geboden wordt, dan worden de ouders hierover geïnformeerd door de leerkracht.

In sommige situaties zijn er niet alleen zorgen op school, maar ook thuis. Om tot een goede ondersteuning te komen, vinden we het belangrijk om met de ouders daarover in vertrouwelijkheid te spreken. We beseffen hoe moeilijk dit soms kan zijn, maar in het belang van uw kind is dit wel nodig.

Wanneer er sprake is van blijvende zorg rond een kind, dan wordt een kind besproken binnen het

Ondersteuningsteam (OT) van de school. Zie hierover hoofdstuk 4.4 punt C.

Wanneer u als ouders vindt dat er voor uw kind meer hulp nodig is, of dat uw kind beter op zijn plaats is op een school voor speciaal (basis)onderwijs, dient u eerst met de school in gesprek te gaan. School en ouders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het beste voor het kind te zoeken.

Bent u van mening u dat u bij ons als school onvoldoende gehoor vindt, dan kunt u zich tot het Zorgloket wenden. Wel vinden we het fijn als u daarvan de school op de hoogte stelt.

Zorgvragen: van lichte vragen tot grenzen van de zorg

Ons uitgangspunt is dat in beginsel alle kinderen welkom zijn op onze school. We kunnen onze basisondersteuning geven en in veel gevallen ook extra ondersteuning. Er zijn wel grenzen aan de voorzieningen en expertise van de medewerkers. Wanneer de begeleiding van een kind meer ondersteuning en zorg vraagt dan wij kunnen bieden, gaan wij altijd een gesprek aan met de ouders, het samenwerkingsverband en jeugdhulp. Wij kunnen zeer waarschijnlijk geen passend onderwijs geven aan:

- leerlingen die vanwege hun gedrag een gevaar vormen voor de medeleerlingen en/of leraren/medewerkers;
- leerlingen die zeer specialistische medische hulp en ondersteuning nodig hebben;
- leerlingen met meerdere problematieken in combinatie met een grote of intensieve groep, waarin ze geplaatst moeten worden, waarbij de ondersteuningsbehoefte de draagkracht van de groep en/of de leerkracht te boven gaat.

Bij lichte zorgvragen is een goede communicatie tussen kind, leerkracht(en) en ouders doorgaans voldoende om een goede oplossing te vinden. Bij zwaardere of zware zorgvragen ontstaat er een situatie waarin emoties een rol gaan spelen. Een goede communicatie kan dan onder spanning komen te staan of zelfs wegvallen, waardoor er zonder of langs betrokkenen heen kan worden gecommuniceerd. Het onderlinge vertrouwen verdwijnt dan. Meestal wordt het kind daar het meest de dupe van. Om dit te voorkomen, volgen we onderstaande stappen:

- Eerst wordt geprobeerd om een gesprek tussen de ouders en de leerkracht plaats te laten vinden.
- Als ouders een gesprek met de ib'er wensen, wordt de leerkracht gevraagd om hierbij aanwezig te zijn. Belangrijke en persoonlijke zaken worden in een gesprek aan de orde gesteld; mail wordt gebruikt om een afspraak te maken.
- Als de ib'er afzonderlijk wordt benaderd, wordt eerst nagegaan of er gesproken is met de leerkracht. De ib'er spreekt pas met ouders, nadat de leerkracht vooraf is ingelicht over de reden en het doel. De leerkracht krijgt achteraf een terugkoppeling.

- Betreft het een probleem dat om externe deskundigheid vraagt, dan wordt voorgesteld om het kind in te brengen tijdens een beperkt of breed OT-overleg. De ouders worden dan ook altijd uitgenodigd. Indien gewenst of noodzakelijk worden andere externe deskundigen uitgenodigd. Ook kan in bepaalde gevallen een meedenk- of adviesvraag aan het Zorgloket worden gesteld.
- We hebben begrip voor emoties, spanning en teleurstelling bij alle betrokkenen en willen daar ook ruimte voor geven. Na weging van de argumenten van alle betrokkenen, vraagt een verantwoorde besluitvorming ook om professionele objectiviteit.
- De school onderstreept dat dergelijke procedures altijd in onderling overleg tussen alle betrokkenen op school plaatsvinden (leerkracht/ib/OT/mt) en er niet langs elkaar heen mag worden gecommuniceerd. De school neemt regie en bepaalt hoe er wordt gecommuniceerd om de belangen van het kind, de betrokken leerkracht(en) en de ouders evenwichtig te beschermen.
- De school bepaalt wanneer een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor s(b)o wordt aangevraagd.
- De school beslist tijdens een vergadering in mei welke leerlingen doubleren.

4.10. CONTACTEN MET EXTERNEN

De school heeft contact met de volgende externe instanties:

1. Driestar educatief

Vanuit Driestar educatief wordt de school met betrekking tot hulpvragen ondersteund door een orthopedagoog. De orthopedagoog is betrokken bij het overleg over zorgleerlingen in het OT en ook bij het doen van een psychologisch onderzoek of een intelligentieonderzoek. Zie hierover verder bij par. 4.4. onderdeel B. Daarnaast worden we ondersteund door dyslexiebehandelaars die begeleidingstrajecten verzorgen voor kinderen met dyslexie.

2. SBO De Akker

Wanneer het zorgloket een toelaatbaarheidsverklaring afgegeven heeft voor het speciaal basisonderwijs, kunnen de ouders hun kind aanmelden bij De Akker in Sliedrecht.

3. Speciaal Basisonderwijs (SBO)

Vanuit school kunnen wij begeleiding van zorgleerlingen aanvragen in de vorm van ambulante begeleiding (ab). De ambulante begeleiders zijn doorgaans leerkrachten van het speciaal (basis)onderwijs, die vanuit hun ervaring en deskundigheid ondersteuning geven aan onze leerkrachten bij het begeleiden van zorgleerlingen.

Via Kindkans in ParnasSys kan dit worden aangevraagd door de school. De coördinator van de ab-dienst gaat in overleg met de school na wat en hoeveel hulp er nodig is.

4. Sociaal Wijkteam

Onze smw'er is verbonden aan het Sociaal Wijkteam Krispijn. Voor vragen rondom de opvoeding van uw kind, waarvoor u geen oplossing weet, kunt u contact opnemen met de smw'er. U kunt dit via de intern begeleider doen of het 06-nummer van de smw'er bellen dat u in de schoolgidskalender kunt vinden. Zij maakt dan met u een afspraak voor een gesprek op school. De smw'er wordt ook ingezet voor de sociaal-emotionele begeleiding van kinderen en ondersteuning van leerkrachten. In dat geval loopt de aanmelding via de intern begeleider na overleg met de leerkracht, die daar vooraf contact met de ouders over heeft gehad. Dan is altijd een ingevuld aanmeldformulier nodig.

Voor verdere gegevens over onze smw'er verwijzen we u naar de schoolgidskalenders.

5. Jong Jeugdgezondheidszorg op school

Ieder kind verdient een fijne en gezonde tijd op school. Daar zetten we ons samen met ouders voor in. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) helpt ons hierbij door mee te kijken met de groei en ontwikkeling van alle leerlingen. Dat doen zij door het aanbieden van gezondheidsonderzoeken door de jeugdarts of door het geven van advies als u en uw kind vragen hebben. In onze regio wordt de jeugdgezondheidszorg aangeboden door Jong JGZ.

Vragen over de gezondheid van je kind? Stel ze aan het JGZ-team op school!

Op onze school werkt een vast JGZ-team. Hierin zitten JGZ-professionals, zoals een jeugdarts, jeugdverpleegkundige, (dokters)assistente en vaak ook een pedagogisch adviseur. Zij denken graag met u en uw kind mee bij vragen over gezondheid, ontwikkeling of opgroeien. Geen vraag is te gek! U kunt op elk moment een afspraak maken. Het maakt niet uit in welke groep uw kind zit. Wilt u weten voor welke gezondheidsthema's u bij Jong JGZ terecht kunt? Kijk op jongjgz.nl/giz.

Elk kind heeft recht op hetzelfde aanbod jeugdgezondheidszorg

Net zoals veel andere JGZ-organisaties heeft Jong JGZ te maken met een landelijk tekort aan artsen en verpleegkundigen én extra wettelijke taken zoals de zorg voor vluchtelingen. Om alle kinderen dezelfde basiszorg te kunnen blijven bieden, werkt Jong JGZ aan een vernieuwde dienstverlening. Tot die tijd worden sommige contactmomenten in een andere vorm aangeboden. Ook biedt Jong JGZ meer zorg op aanvraag voor ouders en kinderen met vragen of zorgen. Kijk voor de laatste ontwikkelingen op jongjgz.nl/actueleDienstverlening.

Contact

Heeft u een vraag voor de JGZ-professionals op onze school? Mail contact@jongjgz.nl of bel 088-5664549 (ma t/m vr 08.30-16.30 uur).

Lees meer over JGZ voor 4-12 jarigen op www.jongjgz.nl/4-tot-12-jaar.

6. Besmettelijke ziekte

Als uw kind een besmettelijke (kinder)ziekte heeft, moet u dat melden aan school, nadat u dit door de huisarts heeft laten vaststellen. U moet de huisarts dan ook vragen of het nodig is om andere ouders te informeren. School heeft een meldplicht aan de GGD. Indien nodig krijgt u een mail met informatie over de betreffende ziekte en wat u moet doen als ook uw kind de ziekte krijgt.

7. Logopedie

De leerkrachten van de onderbouw hebben een nascholing gevolgd voor het vroegtijdig signaleren van taal- en spraakproblemen. Peuters en leerlingen van groep 1 worden in overleg met ouders doorverwezen voor een screening naar een logopediepraktijk.

Alle leerlingen van groep 2, die geen logopedie hebben (gehad), worden na schriftelijke toestemming van de ouders op school gescreend door een logopediste.

8. Contacten in relatie tot de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling in huiselijke kring

Onze scholen zijn wettelijk verplicht om in voorkomende gevallen een meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie. De meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling heeft betrekking op alle vormen van geweld in de huiselijke situatie, zoals mishandeling, seksueel geweld en ouder(en)mishandeling. De meldcode heeft tot doel jeugdigen, die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling, eerder passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie. De doelgroepen zijn zowel slachtoffers, getuigen als (vermoedelijke) daders. De meldcode legt de beslissing, om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling al dan niet te melden bij Veilig Thuis, bewust bij de professional.

De school maakt die afweging bij voorkeur samen met de leden van het MT en OT. De ib'ers ondersteunen leerkrachten bij het signaleren en melden. Wij volgen het volgende basismodel van een stappenplan voor het handelen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling:

1. in kaart brengen van signalen;
2. collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis;
3. gesprek met de cliënt;

4. wegen van het geweld of de kindermishandeling;
5. beslissen: hulp organiseren of melden. Indien er besloten wordt een melding te doen, wordt deze gedaan door de directeur-bestuurder.

Aanmeldingen bij Veilig thuis gaan via de site <http://veiligthuiszuidhollandzuid.nl/contact/>.

9. Jeugdhulp in Dordrecht

De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp. Er zijn in Dordrecht vijf Sociale Wijkteams. De Sociale Teams zijn de voordeur voor informatie, advies en ondersteuning voor alle Dordtenaren.

Als uw kind specialistische jeugdzorg nodig heeft, dan wordt dit in overleg met het Sociaal Wijkteam van uw woonwijk aangevraagd. Het motto daarbij is: één gezin-één plan-één contactpersoon. De bedoeling is dat hulpverlening op een snelle en goede manier dichtbij, duidelijk en doelmatig geboden kan worden.

De school is een belangrijke basisvoorziening voor jeugdigen en gezinnen en daarmee ook een vindplaats van problematiek. Onze scholen bieden onderwijsondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben en werken daarbij samen met het samenwerkingsverband Berséba, regio Randstad. Als een leerling naast deze ondersteuning ook aanvullende jeugdhulp nodig heeft, kan het betreffende Sociaal Wijkteam worden ingeschakeld.

Ook voor elke andere problematiek kunt u terecht bij het Sociale Wijkteam in uw wijk. Het Sociaal Wijkteam is één plek voor al uw vragen over uw wijk, zorg en ondersteuning.

Op onze scholen wordt jeugdproblematiek besproken met de smw'er of in het OT, dat kan doorverwijzen naar het Sociaal Wijkteam. Onze smw'er is contactpersoon van het Sociaal Wijkteam. Daarnaast blijft er de mogelijkheid om via de huisarts een verwijzing te krijgen naar GGZ-zorg.

Voor verdere informatie verwijzen we naar de website www.swtdordrecht.nl.

4.11. PROFESSIONALISERING OP HET GEBIED VAN LEERLINGENZORG

Zowel op team- als op individueel niveau wordt er gewerkt aan de verdere professionalisering van de leerkrachten. Dit gebeurt door het volgen van studiedagen van de teams en bovenschoolse netwerkbijeenkomsten van het samenwerkingsverband.

Daarnaast nemen we deel aan nascholingstrajecten en cursussen. Op verschillende gebieden is er sprake van schooloverstijgende (dus voor beide scholen) inzet van deskundigheid; dit betreft:

1. Studiebijeenkomsten in verband met de invoering van HGW (Handelingsgericht Werken).
2. Coaching door de schoolopleider van stagiaires en leerkrachten
3. Uitwisseling van ICT-kennis en programma's
4. Overleg tussen de ib'ers over de leerlingenzorg
5. Werkgroepen taal, rekenen en gedrag
6. Analyseren van opbrengsten van taal en rekenen
7. Coaching en consultatie bij gedragsproblemen
8. Het bewaken van het geheel van kwaliteitszorg
9. Inzet van onderwijsadviseurs van Driestar educatief.

Dit alles onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder.

4.12. DE OVERGANG NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Om tot een goed schooladvies te komen wordt er in de loop van de schoolloopbaan van elk kind een digitaal leerlingdossier opgebouwd in ons administratieprogramma ParnasSys. Hierin worden alle documenten opgeslagen die van belang zijn om een goed overzicht te krijgen van de ontwikkeling en de leervorderingen van elk kind.

Om tot een goed schooladvies te komen, worden naast de gewone observaties, rapportages, toetsen e.d., de volgende landelijk erkende en genormeerde toetsen afgenomen:

- Bij het laatste rapport van groep 7 wordt het ontwikkelingsperspectief meegegeven uit ParnasSys. Daarop kunt u per vakgebied schooladviezen zien vanaf groep 5. Het overzicht geeft een betrouwbare indruk van het niveau per vakgebied, zodat voorafgaand aan groep 8 een inschatting kan worden gemaakt van een passende vorm voor het vervolgonderwijs.

- Aan het begin van groep 8 worden de ouders tijdens de informatieavond geïnformeerd over het traject van de schoolkeuze. In november/december wordt de Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau (NIO) afgenomen. Om het schooladvies in januari op tijd klaar te krijgen, worden de Citotoetsen B8 in oktober afgenomen. Op grond van de dossiergegevens, het ontwikkelingsperspectief aan het eind van groep 7, de afgenomen testen (NIO, Cito B-toetsen in oktober groep 8), aangevuld met de gegevens van de leerkracht van groep 8, wordt tussen 10 en 31 januari een voorlopig schooladvies gegeven aan de ouders. Dit advies wordt met de ouders besproken en kan eventueel worden bijgesteld. In de eerste twee weken van februari maken de leerlingen de Cito-doorstroomtoets. De toets meet in welke mate de einddoelen van het basisonderwijs worden beheerst. Het resultaat geeft een indruk van de juistheid van het gegeven schooladvies. Medio maart ontvangen we de uitslag hiervan. Als een leerling een hoger toets-advies krijgt dan het voorlopig schooladvies, dan wordt dit in principe het definitieve schooladvies. Alleen als het in het belang van de leerling is, kan de school besluiten het advies niet te verhogen. De school overlegt over de motivering hiervan met de ouders. Het definitieve schooladvies is bindend voor de schoolkeuze van het vervolgonderwijs. In de door de overheid bepaalde ‘aanmeldweek’ worden alle leerlingen aangemeld op de middelbare school.

In de maand december/januari krijgen de kinderen informatie mee over voorlichtingsavonden en open dagen van de scholen voor voortgezet onderwijs op reformatorische grondslag. Ook krijgen de kinderen de jaarlijkse vo-gids mee, met informatie over alle soorten vervolgonderwijs.

De leerkracht van groep 8 maakt in samenwerking met de ib’er voor de hele groep een digitaal overdrachtdossier en verzendt dit via OSO vanuit ParnasSys naar de gekozen school voor voortgezet onderwijs. Voor het meesturen van vertrouwelijke informatie wordt vooraf uw toestemming gevraagd.

Tenslotte vindt er nog een overdrachtsgesprek plaats tussen de coördinator van het Wartburg college, locatie Marnix en de leerkracht van groep 8 in het kader van een ‘warme overdracht’. Dit alles om te zorgen dat er een goede overgang is van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. Ook als kinderen naar een andere school dan het Wartburg college, locatie Marnix gaan, vindt vrijwel altijd een overdrachtsgesprek plaats.

We ontvangen jaarlijks vanuit het voortgezet onderwijs informatie over de vorderingen en schoolloopbaan van onze oud-leerlingen. Na drie jaar voortgezet onderwijs blijkt, dat het merendeel van hen ruim onder de richtlijn van 25% op- en afstroom uitkomt. Daaruit blijkt, dat onze schooladviezen betrouwbaar zijn.

5.1. DE SAMENSTELLING VAN HET TEAM

Het team van de scholen wordt gevormd door de directeur-bestuurder, het management, de managementassistent, de intern begeleiders, de groepsleerkrachten (zowel fulltime als parttime), de vakleerkracht bewegingsonderwijs, de leerkrachtondersteuners, de onderwijsassistenten, de schoolassistenten en de pedagogisch medewerkers van de Peuterhof.

Directeur-bestuurder en managementteam (MT)

De dagelijkse leiding van de school berust bij de directeur-bestuurder. Hij wordt hierin bijgestaan en bij afwezigheid respectievelijk vervangen door de adjunct-directeur of een ander managementteamlid. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door het toezichthoudend bestuur vastgestelde beleid. Dit is uitgewerkt in het managementstatuut. Met het managementteam overlegt de directeur-bestuurder maandelijks over alle zaken die het schoolleven aangaan. Managementtaken worden in onderling overleg geregeld en verdeeld. Hiervoor is een takenlijst opgesteld.

Intern begeleider

De intern begeleider houdt zich bezig met de leerlingenzorg. Op beide scholen zijn intern begeleiders, verdeeld over de verschillende groepen. In onderling overleg zorgen zij voor een goede voortgang van de leerlingenzorg op de scholen. Dit betekent o.a. het bespreken van de resultaten met de groepsleerkrachten, de organisatie van de leerhulp voor leerlingen regelen en zo nodig contact opnemen met de ouders, Driestar educatief en andere instanties. De intern begeleiders hebben regelmatig (bovenschools) overleg. Voor uitgebreide informatie over de leerlingenzorg verwijzen we u naar hoofdstuk 4.

Specialisten

Door kwaliteitsimpulsen van de overheid hebben groepsleerkrachten de mogelijkheid om een opleiding te volgen, zodat ze zich in een deelgebied kunnen specialiseren. In de achterliggende jaren hebben verschillende collega's dat gedaan, zodat er binnen onze scholen specialisten zijn op het gebied van gedrag, ontwikkelingsvoorsprong/meer- en hoogbegaafdheid, taal en rekenen en bewegingsonderwijs.

Managementassistent

De managementassistent assisteert en ondersteunt de directeur-bestuurder en het toezichthoudend bestuur.

In het organogram kunt u zien wat de directeur-bestuurder en het managementteam voor ogen staat:
Samen doen wat samen kan!

Stagecoördinatoren

Aan de scholen zijn stagecoördinatoren verbonden. De stagecoördinatoren organiseren de plaatsing van de verschillende studenten in de groepen. De verdeling van oa-studenten vindt plaats in overleg met een daartoe aangewezen collega vanuit de onderwijsassistenten.

Docentopleiders

Aan de scholen zijn docentopleiders verbonden. De docentopleiders begeleiden startende collega's en ondersteunen andere collega's bij de invoering en borging van nieuwe onderwijsconcepten en bij het werken aan persoonlijke ontwikkeling

Groepsleerkrachten

De groepsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor het onderwijsleerproces in de groep. De inhoud van het onderwijsprogramma dient in overeenstemming te zijn met wat beschreven staat in het schoolplan. De vorderingen van de kinderen worden op systematische wijze bijgehouden en regelmatig besproken met de intern begeleider. De contacten over de kinderen worden door de groepsleerkrachten onderhouden. Jaarlijks worden op de openingsvergadering en eindejaarvergadering een aantal organisatorische taken onder de groepsleerkrachten verdeeld.

Vakleerkracht bewegingsonderwijs

In het kader van de werkdrukvermindering hebben we een externe vakleerkracht bewegingsonderwijs. Deze leerkracht geeft wekelijks bewegingsonderwijs op beide locaties. De kleuters krijgen de lessen in het speellokaal. De leerlingen van groep 3 t/m 8, en als er ruimte is ook de kleutergroepen, in de beschikbaar gestelde gymzalen van de gemeente.

Tijdens deze lessen hebben de groepsleerkrachten de gelegenheid om andere werkzaamheden te verrichten.

Lerarenondersteuner

Op beide scholen is een lerarenondersteuner werkzaam. Zij hebben geen eigen groep, maar zijn wel bevoegd om als groepsleerkracht in te vallen, onder andere bij ziekte en bij verlof. Tevens worden zij ingezet bij onderwijsondersteunende activiteiten.

Onderwijsassistent en schoolassistent

Aan onze scholen is een aantal onderwijsassistenten en schoolassistenten verbonden. Zij verrichten vooral ondersteunende activiteiten. De onderwijsassistenten worden ook ingezet bij de hulp aan individuele kinderen.

Allerhande activiteiten worden gedaan, die een goede voortgang van het onderwijs in de groepen bevorderen. Dit kan variëren van het voorbereiden van bepaalde lessen tot het individueel begeleiden van leerlingen in of buiten de groep.

Ict'er

Een aantal groepsleerkrachten is aangesteld om het computergebruik binnen de scholen te coördineren. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder. Zij houden zich o.a. bezig met het toezicht op en de aanschaf van de apparatuur, de aanschaf van de software en het werken met de computer in de groepen.

Gedragsspecialist

Op beide scholen is een leerkracht werkzaam die gecertificeerd gedragsspecialist is. Ze voeren gedurende het schooljaar met collega's gesprekken over het gedrag in de groep.

Taalspecialist

Binnen de scholen is een collega werkzaam als gecertificeerd taalspecialist. Zijn/haar taak is de kwaliteit van het taalonderwijs op beide scholen te bewaken en te bevorderen.

Rekenspecialist

Binnen de scholen is een collega werkzaam als gecertificeerd rekenspecialist. Zijn/haar taak is de kwaliteit van het rekenonderwijs op beide scholen te bewaken en te bevorderen.

Specialist Burgerschap

Binnen de scholen volgt een leerkracht de opleiding tot coördinator burgerschapsonderwijs.

Coaching

Een collega is een dagdeel vrijgesteld van lesgevende taken om collega's te coachen. Het gaat erom te leren naar aanleiding van specifieke persoonlijke leerthema's. De leerthema's gaan vooral over de omgang/communicatie met anderen (collega's, leerlingen, ouders).

Talentbegeleider

Aan beide scholen is een talentbegeleider verbonden. In overleg met groepsleerkracht en ib'er en in afstemming met de werkgroep Talentontwikkeling wordt aan kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong hebben of meer-/hoogbegaafd zijn wekelijks begeleiding gegeven.

Deeltijdbanen/compensatieverlof

Door het opnemen van compensatieverlof en de intrede van (nieuwe) functies, zoals intern begeleider en ict'er, gedragspecialist, reken- en taalspecialist valt er dikwijls niet aan te ontkomen dat de kinderen geconfronteerd worden met meerdere leerkrachten.

Het beleid van de school is dat er niet meer dan twee groepsleerkrachten verantwoordelijkheid dragen voor een groep. In incidentele gevallen, bijvoorbeeld door ziekte en tijdens zwangerschapsverlof en als het in de formatie niet geregeld kan worden, kan van deze regel worden afgeweken.

Nascholing

Het onderwijs is voortdurend in beweging. De inhoud van de vakken verandert. Er zijn nieuwe vak- en vormingsgebieden bijgekomen. Differentiatie binnen de klas leidt tot nieuwe werkvormen. Er is steeds nadrukkelijker zorg voor de zwakke leerlingen, maar ook voor de meer-/hoogbegaafde leerlingen. Zorg die ook de groepsleerkracht moet kunnen geven. Het personeel zal op deze veranderingen in moeten spelen. Nascholing is het middel tot voortdurende professionalisering van de teams. Deze nascholing vindt plaats op team-, bouw- en individueel niveau en is belangrijk voor de scholen als geheel. De kwaliteit van de scholen wordt voor een zeer groot deel bepaald door de kwaliteit van de mensen die er werken. Als team maken we een gezamenlijke keuze.

Het managementteam volgt diverse trainingen en opleidingen om zo goed mogelijk haar functie te kunnen uitvoeren, de kwaliteit te verbeteren en in te kunnen spelen op de diverse veranderingen.

EHBO en BHV

De schoolvereniging heeft een eigen EHBO-vereniging. Hierdoor kunnen op locatie de lessen gegeven worden, gericht op wat er op een school zou kunnen gebeuren.

Een aantal teamleden volgt de herhalingslessen voor EHBO en/of BHV. U vindt de namen op de schoolgidskalender en het bord bij de hoofdingang. Zo wordt geprobeerd om op een zo goed mogelijke wijze hulp te bieden bij ongevallen.

Regelmatig wordt met de kinderen een ontruimingsoefening gehouden. Hiervoor is een ontruimingsplan gemaakt.

De organisatie van de EHBO is in handen van de directeur-bestuurder. De lessen worden gegeven door een kaderinstructeur.

Vervanging

Ook op onze scholen komt het voor dat een leerkracht door ziekte of ander verlof niet aanwezig is op school. Wij doen ons best om in vervanging te voorzien.

Dat doen we door een vervangingsaanvraag te doen bij de vervangingspool Klaswijs.

Is er geen tijd om deze aanvraag te doen, dan wordt er intern op het personeel een beroep gedaan. Wanneer ook dat niet lukt, ontvangen de ouders/verzorgers bericht dat er die dag geen les is.

Het is onze intentie lesuitval te beperken tot het uiterste minimum.

6.1. BETROKKENHEID VAN OUDERS

Een actief kwaliteitsbeleid van de school heeft meer kans van slagen als mensen binnen en in de omgeving van de school zich daarbij actief betrokken tonen.

Wij stellen dan ook een actieve betrokkenheid van ouders bij het totale functioneren van de school bijzonder op prijs.

Allereerst geldt dit voor het positief meeleven met het schoolleven van uw kind(eren). Naast luisteren en informeren, is het stimuleren bij het schoolwerk en het, waar nodig, assisteren bij het huiswerk van groot belang.

Daarnaast wordt uw hulp, al of niet binnen het onderwijsleerproces, als nuttig en verrijkend ervaren. Het is tevens voor veel ouders een goede manier om contact te krijgen en te houden met de school.

6.2. OUDERACTIVITEITEN

We kunnen hierbij denken aan: het plastificeren van boeken, de pleinwacht in groep 1 t/m 8, het assisteren bij een spelletjesdag, het helpen bij de halfjaarlijkse schoonmaak, het onderhoud van de speelpleinen, etc.

Op beide scholen wordt gewerkt met zorgouders. Iedere groep heeft één ouder die de ouderactiviteiten regelt, in overleg met het management en/of de groepsleerkracht. Deze zorgouders voorzien in een grote behoefte. Zij, en de ouders die daarnaast ingeschakeld worden, zorgen voor de organisatie van tal van activiteiten. De zorgouders komen enkele keren per jaar samen met het management om de werkzaamheden te bespreken.

De zorgouders:

- worden aangesteld voor 2 jaar
- worden gevraagd door de dan functionerende zorgouder
- informeren de nieuwe zorgouder over de werkzaamheden/zorgoudertaken
- kunnen bij elkaar om hulp vragen
- benaderen andere ouders persoonlijk (mail, telefonisch of even aanspreken)
- zorgen voor een vervanger als zijzelf niet kunnen deelnemen aan de activiteit(en)

- worden door het managementteam of de leerkracht gevraagd om te helpen bij...
  - excursies
  - evenementen/vieringen
  - schoolwas
  - schoonmaakmorgen/middag/avond
  - onderhoud schoolpleinen
  - pleinwacht, enz.

Afspraken:

- De directiezorgouder onderhoudt, op verzoek van de school, de contacten met de andere zorgouders
- Twee keer per jaar is er een zorgouderoverleg met de directeur-bestuurder of een mt-lid
- Voor dit overleg wordt een agenda opgesteld
- Een daarvoor aangestelde ouder maakt de notulen
- Alle zorgouders hebben de mogelijkheid hiervoor agendapunten in te dienen
- Deze agendapunten moeten praktische zaken zijn, die direct verband houden met het zorgouder zijn
- De zorgouder hoeft hiervoor geen mail te sturen naar de ouders/verzorgers van de groep waarvan zij zorgouder is
- Wanneer de zorgouder een mail stuurt aan de ouders van de groep, dan wacht de zorgouder minimaal twee dagen met het inplannen van welke ouders ook daadwerkelijk zullen meehelpen. Dit om iedereen de tijd te geven om op een redelijke termijn te kunnen reageren.

6.3. OVERIGE CONTACTEN SCHOOL/ouders

Naast de contacten die er zijn, zoals omschreven in hoofdstuk 6.2, onderhoudt de school nog op andere manieren contact met de ouders.

6.3.1. Informatievoorziening aan ouders over het onderwijs en de school

We denken hierbij aan:

- Een informatieavond aan het begin van het schooljaar. Op deze avond wordt met ouders het schooljaar geopend. Daarna krijgen ouders de gelegenheid om kennis te maken met de groepsleerkracht(en) van hun kind(eren). Tijdens de bijeenkomst in de groepen wordt het werken in de groep toegelicht.
- De jaarlijkse ledenvergadering van de schoolvereniging, die in de tweede helft van het cursusjaar gehouden wordt. Op deze avond wordt de bestuursverkiezing gehouden, wordt het bestuursverslag doorgenomen en krijgen de leden de gelegenheid vragen te stellen met betrekking tot het onderwijs.

- In het kader van de kwaliteitszorg van onze scholen worden ouders uitgenodigd digitaal mee te werken aan een oudertevredenheidsonderzoek.
- Een ouderavond voor alle ouders van de scholen. Op deze avond wordt in de regel een externe spreker uitgenodigd.
- Via de jaarlijkse schoolgidskalender worden de ouders op de hoogte gehouden van alle belangrijke zaken die tijdens het schooljaar aan de orde komen. Per maand worden de weken op één pagina weergegeven. U vindt informatie over contactmorgens, -middagen en -avonden, vakanties, studiedagen, verjaardagen van leerkrachten, enzovoort. Op de achterkant van de pagina's vindt u de gegevens van het toezichthoudend bestuur, de namen en mailadressen van het personeel, de bedrijfshulpverleners, de GMR-leden en andere bij de school betrokken instanties. Ook vindt u er informatie over de peuterspeelzaal, de zorgouders, de ouderbijdrage, resultaten van het onderwijs, kwaliteitszorg, nascholingsbeleid en het onderwijskundig beleid voor het betreffende cursusjaar. Tenslotte treft u nog een plattegrond van de school aan en een aantal advertenties van bedrijven die de schoolgidskalender deels financieren. De schoolgidskalender wordt aan het begin van het nieuwe cursusjaar meegegeven via het jongste schoolgaande kind.
- De maandelijks nieuwsbrief van beide scholen. Dit zijn nieuwsbrieven waarin actuele relevante informatie wordt doorgegeven.
- Een informatieavond met betrekking tot de inschrijving van nieuwe leerlingen.
- Een kennismakingsmiddag voor nieuwe kleuters met hun ouder(s).
- Een drietal inloopmorgens voor de schippersouders.

6.3.2. Contacten met betrekking tot de leervorderingen en/of -problemen

We verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 4.7. en 4.9.

6.3.3. Door de school georganiseerde dagen/avonden, waarbij het kind en/of zijn of haar werk centraal staat

- Contactavonden
- Een projectavond als afsluiting van een projectweek
- De afscheidsavond van groep 8, waarop in het bijzijn van de ouders een laatste Bijbelvertelling gehouden wordt. Vooraf wordt er met leerlingen, ouders en personeel gezamenlijk gegeten.

6.4. CONTACTEN MET SCHIPPERSOUDERS (GELDT ALLEEN VOOR DE DS. J. BOGERMANSCHOOL)

Varende ouders zijn niet altijd in de gelegenheid om informatieavonden bij te wonen. Dat brengt het beroep met zich mee. Om toch de nodige contacten te onderhouden, beleggen we drie inloopmorgens voor deze groep ouders. De eerste aan het begin van het cursusjaar, de tweede in januari en de derde na de meivakantie, na de jaarvergadering van het BSOS.

Op deze maandagen ontvangen schippersouders informatie over het onderwijs op onze school en wordt de gelegenheid geboden vragen te stellen over schoolzaken in het algemeen of over het onderwijs aan hun kind(eren) in het bijzonder. De datums van deze inloopmorgens kunt u vinden op de schoolgidskalender.

6.5. MEDEZEGGENSCHAP

Binnen het geheel van de schoolvereniging functioneert een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Deze raad heeft instemmingsrecht. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bestaat uit vertegenwoordigers van de ouders en het team. Alle belangrijke zaken met betrekking tot het beleid van het toezichthoudend bestuur en de school worden ook door de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bekeken en van een schriftelijke goedkeuring voorzien.

Tijdens de jaarlijkse ledenvergadering kunnen de leden van de schoolvereniging controle en invloed uitoefenen, aan de hand van de statuten en het huishoudelijk reglement. In de statuten is de principiële grondslag van de schoolvereniging vastgelegd.

6.6. LIDMAATSCHAP VAN DE SCHOOLVERENIGING

Tot het lidmaatschap kunnen alleen worden toegelaten zij die:

- schriftelijk instemming betuigen met de grondslag en het doel van de schoolvereniging als omschreven in artikel 3 en 4 van de statuten,
- de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben,
- bereid zijn tot betaling van de contributie, waarvan het bedrag door de algemene vergadering wordt vastgesteld.

6.7. OUDERBIJDRAGE

Sinds 1 augustus 2021 is de Wet vrijwillige ouderbijdrage verscherpt.

Het idee achter de wet is dat kansengelijkheid niet alleen een kwestie is van goed onderwijs. Het zit ook in de extra's, zoals de vanzelfsprekendheid dat iedereen meegaat met de schoolreis of het schoolkamp of extra lessen krijgt. Leerlingen moeten voelen dat iedereen telt en erbij hoort. Iedereen moet mee kunnen doen.

Uw kind wordt niet uitgesloten van extra activiteiten als u de ouderbijdrage niet betaald. U hoeft geen motivatie te geven voor het niet kunnen of willen betalen. Elke leerling kan mee doen aan alle extra activiteiten en programma's die worden georganiseerd buiten het verplichte lesprogramma. Wij bieden daarom ook geen kosteloos alternatief.

Van de ouders wordt, na toelating van een leerling, een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd per gezin per jaar. Uit de ouderbijdrage worden de volgende zaken betaald:

Bijbels (Bijbel met uitleg) en psalmboekjes voor de leerlingen, een boek voor alle leerlingen als kerstgeschenk, een bijdrage aan de schoolreizen en het schoolkamp van groep 8 en nog vele dingen meer.

Voor verdere praktische informatie t.a.v. de ouderbijdrage verwijzen we naar de schoolgidskalender. Zowel de hoogte als het gebruik van deze vrijwillige bijdrage worden, na akkoord van de GMR, vastgesteld.

6.8. OVERBLIJVEN

Op beide scholen eten de kinderen in de middagpauze op school. Aan het overblijven zijn geen kosten verbonden. Wel geldt dat aan alle ouders medewerking wordt gevraagd voor het doen van pleinwacht. Ouders maken voor het doen van pleinwacht een rooster dat tijdig wordt gecommuniceerd. Dit rooster is ook te raadplegen op de website.

De meesters en jufs eten met de kinderen in hun lokaal. Aansluitend gaan de kinderen naar buiten en wordt er door twee of drie ouders of groepsleiders pleinwacht gelopen. Kinderen die thuis gaan eten, worden tijdig voor aanvang van de middagschooltijd weer op het plein verwacht.

Voor pleinwachtouders is het verplicht om een VOG aan te vragen. Deze worden klaargezet door onze managementassistent. De VOG dient aan de managementassistent te worden gestuurd. Zij zorgt ervoor dat deze wordt gekoppeld aan de ouderinformatie bij de betreffende leerling(en).

6.9. TRAKTEREN

Ouders/verzorgers zorgen voor een broodtrommel, die gevuld is met wat goed is voor hun kind. Een biscuitje voor de pauze is geen probleem, maar als er een gevulde koek of een rol snoep in de trommel zit, begrijpt u wel hoe het gaat met het brood.

Op het moment dat we af gaan spreken wat wel en niet mag, moeten we het ook gaan controleren en dat is geen taak voor school, maar de verantwoording van u als ouders/verzorgers.

Wat gezond is en wat niet, daar is het laatste woord nog niet over gezegd. En als een traktatie gezond is, is die dan ook veilig voor (jonge) kinderen? Er zijn voorbeelden dat kleuters zich verslikten en zelfs bijna stikten bij het eten van druiven en snoeptomaatjes. Dat willen we graag voorkomen.

Er zijn momenten dat iets lekkers mag, maar laten we het bescheiden en beperkt houden.

Wat de leerkrachten betreft, mag u de traktatie voor de collega's achterwege laten. Als u toch iets wilt doen, maakt u ze blij met iets van fruit.

Wat de kinderen betreft, mag u bescheiden en verantwoorde traktaties meegeven voor de kinderen.

6.10. KLACHTEN EN KWALITEIT

De wet WPO (Wet op het Primair Onderwijs) voorziet in eisen voor de kwaliteit van het onderwijs op schoolniveau. Als school moeten we verantwoording afleggen van ons onderwijs. We doen dat door middel van ons bestuursverslag.

In het kader van kwaliteitsbeleid is ook het hebben van een klachtenregeling verplicht.

We willen allemaal dat het goed gaat op school. Uw betrokkenheid bij het onderwijs op onze school is daarom zeer belangrijk. We dienen te allen tijde te streven naar een goede onderlinge verstandhouding en een levenswandel in overeenstemming met Gods Woord en onze belijdenis.

'Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf'; Filippenzen 2:3.

Laten we steeds open met elkaar communiceren. Ook is uw betrokkenheid met de school van groot belang.

Als school en ouders zijn we vaak met elkaar in gesprek: via mails/brieven, nieuwsbrieven, rapporten, contactavonden en gesprekken. Ook helpen veel ouders regelmatig mee in en om de school. Allemaal manieren om het beste voor onze kinderen te zoeken.

Zijn er klachten, dan moeten deze op een goede wijze behandeld worden. U luistert naar de klacht van uw kind, maar wat doet u er daarna mee?

In de Bijbel vinden we richtlijnen voor het afhandelen van klachten en wel in Mattheüs 18. Elke klacht dient in de eerste plaats met de personen of persoon in kwestie (bijvoorbeeld de leerkracht) besproken te worden. Indien dit niet tot resultaat of overeenstemming leidt, dan staat de weg open om hierover de directeur-bestuurder te benaderen.

Hoewel het de klager vrijstaat om naar eigen keuze de directeur-bestuurder of het bevoegd gezag te benaderen, ligt het ons inziens voor de hand dat klachten bij de directeur-bestuurder aan de orde worden gesteld.

In eerste instantie worden klachten op deze manier afgehandeld.

Leidt dit overleg niet tot resultaat of overeenstemming, dan staat de weg naar één van de vertrouwenspersonen open, die met u tot een oplossing zal proberen te komen. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, dan kunt u zich in laatste instantie via hen tot de regionale klachtencommissie van de VGS wenden. Deze klachtencommissie is ondergebracht bij de stichting GCBO, een samenwerkingsverband van geschillencommissies in het bijzonder onderwijs. GCBO doet de administratieve afwikkeling van een klacht en ook kunt u daar met uw vragen terecht bij een mogelijke klacht. U kunt uw klacht indienen door een brief of een mail te sturen naar GCBO. Bij het in behandeling nemen van uw klacht gebruikt GCBO een vragenformulier, dat is te downloaden op de site van GCBO. Dit dient ter ondersteuning van de door u zelf opgestelde klachtbrief, en die kunt u dus gelijk meesturen.

Dit zijn de contactgegevens:

GCBO, Postbus 82324

2508 EH Den Haag T 070-3861697 | F 070-3020836

info@gcbo.nl | www.gcbo.nl

De vertrouwenspersonen vormen de brug tussen u en de school en/of tussen u en de klachtencommissie. Onze school kent twee vertrouwenspersonen. Hun namen staan op de schoolgidskalender. U kunt bij hen ook terecht voor klachten over ongewenste intimiteiten of kindermishandeling.

Op de scholen is een volledige klachtenregeling ter inzage aanwezig. Daarin worden allerlei zaken geregeld met betrekking tot termijnen en afhandeling van klachten.

7.1. LOKAAL ONDERWIJSBELEID

De Rijksoverheid heeft een deel van haar sturende rol overgedaan aan de lokale overheid. De rol van de gemeente als lokale overheid verandert daardoor van karakter. Aangezien dit beleid vergaande consequenties kan hebben voor ons onderwijs, blijven we voortdurend op de hoogte van alle ontwikkelingen dienaangaande. We wonen daarom de vergaderingen bij die belegd worden door het gemeentebestuur.

7.2. VERENIGING VOOR GEREFORMEERD SCHOOLONDERWIJS (VGS)

Onze school is lid bij de VGS. Deze vereniging, opgericht in 1921, zet zich in voor groei en bloei van het christelijk-reformatorisch onderwijs. De VGS behartigt onze belangen bij het ministerie, de Tweede Kamer, de Inspectie van het Onderwijs en bij andere organisaties. Daarnaast adviseert de VGS scholen bij financiën en personeelsvraagstukken en verzorgt ze hun financiële, personeels- en salarisadministratie. Bij de VGS zijn een kleine 200 scholen en ruim 170 kerkenraden aangesloten. Kijk voor meer informatie op www.vgs.nl.

7.3. ONDERWIJSADVIES DRIESTAR EDUCATIEF

Onze scholen maken voor hun schoolbegeleiding gebruik van de diensten van Driestar educatief, afdeling onderwijsadvies. Onze school heeft een vaste orthopedagoog, die wordt ingezet bij de ondersteuning van zorgleerlingen. Ook is zij als vaste orthopedagoog van Driestar educatief vertegenwoordigd in het OT.

7.4. OPLEIDINGSSCHOLEN/LEERBEDRIJF

Onze scholen onderhouden contacten met pabo de Driestar in Gouda. Elk cursusjaar geven stagiaires van deze hogeschool lessen in verschillende groepen. Daarnaast geven we bij de werving van groepsleerkrachten de voorkeur aan studenten van deze hogeschool.

Ook bieden wij, als erkend leerbedrijf, regelmatig stageplaatsen aan studenten van het Hoornbeek College:

- A. Assistent en dienstverlening 1
- B. Helpende zorg en welzijn 2
- C. Pedagogisch medewerker 3 en 4 (voor PSZ)
- D. Onderwijsassistent 4 en 5

7.5. VOORTGEZET ONDERWIJS

Halverwege het cursusjaar zal er, in overleg met de ouders van de leerlingen van groep 8, een keuze gemaakt moeten worden betreffende het vervolgonderwijs, dat past bij de aanleg, interesse en het niveau van het kind. Nadat een leerling de school verlaten heeft, blijft er contact met de school voor voortgezet onderwijs. Daarnaast is er een regelmatig overleg tussen de reformatorische basisscholen in de regio en het Wartburg College over de onderwijskundige ontwikkelingen en de aansluiting tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. De meeste leerlingen bezoeken na onze school het Wartburg College, locatie Marnix te Dordrecht.

7.6. SPECIAAL (BASIS)ONDERWIJS

Het speciaal (basis)onderwijs blijft leerlingen opvangen die langduriger aangewezen zijn op speciale onderwijsvoorzieningen. De leerlingen die op deze vorm van onderwijs aangewezen blijven, vergen een zeer intensieve begeleiding, die de basisschool uiteindelijk niet kan bieden.

Onze scholen onderhouden contacten met en verwijzen indien nodig leerlingen naar de reformatorische scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Barendrecht en Sliedrecht. Ook wordt vanuit deze scholen regelmatig ambulante begeleiding gegeven aan leerlingen van onze school. Zie verder hoofdstuk 4.

7.7. SCHOOLFOTOGRAAF

Jaarlijks bezoekt de schoolfotograaf de scholen. De datums staan vermeld op de schoolgidskalender. U bent er uiteraard geheel vrij in om de foto's al dan niet te kopen via de website van de fotograaf. Hiervoor ontvangt u een kaartje met een inlogcode.

7.8. OVERIGE CONTACTEN

Uiteraard zijn er nog meer externe contacten. Indien nodig zijn er contacten met de plaatselijke kerken, de gemeente Dordrecht, de inspectie voor het basisonderwijs, organisaties voor de belangen van schip-skinderen, educatieve dienstverlenende instanties, het schoonmaakbedrijf, etc.

8.1. INLEIDING

In de Leerplichtwet staat dat ouders ervoor moeten zorgen dat hun kind(eren) naar school gaan, zomaar wegblijven mag niet. De gemeente heeft de taak dat te controleren.

Wanneer hoeft uw kind niet naar school?

- Als de school dicht is in verband met vakanties of een speciale reden, zoals een studiedag voor het personeel.
- Als uw kind ziek is, moet u dat zo spoedig mogelijk aan school doorgeven (zie 8.6). Een doktersverklaring kan gevraagd worden als bewijs.
- Als uw kind ten gevolge van een disciplinaire strafmaatregel niet op school mag komen.
- Als er code rood door het KNMI wordt afgegeven, kan in verband van de veiligheid van alle betrokkenen besloten worden dat er de gehele dag of een deel daarvan verlof wordt gegeven.

8.2. EXTRA VERLOF

U kunt extra verlof vragen voor uw kind(eren) in de volgende gevallen:

- Extra verlof in verband met religieuze verplichtingen.
Wanneer een kind plichten moet vervullen, die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging, bestaat er recht op verlof.
Als richtlijn geldt dat hiervoor één dag per verplichting vrij wordt gegeven. Indien een kind gebruik maakt van deze vorm van extra verlof moet u dit minimaal twee dagen van tevoren bij de directeur-bestuurder van de school melden.
- Voor de kinderen op onze school is met de inspectie overeengekomen dat de Biddag en de Dankdag aangemerkt mogen worden als een religieuze feestdag, omdat de kinderen op deze dag naar de kerk gaan. De datums staan op de schoolgidskalender.

Extra buitengewoon verlof wordt maximaal één keer per schooljaar verleend.

8.3. OP VAKANTIE ONDER SCHOOLTIJD

Voor vakantie onder schooltijd kan uitsluitend toestemming worden gegeven als een kind tijdens de schoolvakanties niet op vakantie kan gaan door de specifieke aard van het beroep van (één van) de ouders.

Voorbeelden zijn beroepen in de agrarische en toeristische sector, de horeca en beroepen waarbij een ouder langdurig in het buitenland verblijft, bijvoorbeeld zeevarenden.

In dat geval mag de directeur-bestuurder eenmaal per schooljaar een kind vrij geven, zodat er toch een gezinsvakantie kan plaatsvinden. Het betreft de enige gezinsvakantie in dat schooljaar. Bij de aanvraag moet een werkgeversverklaring worden gevoegd, waaruit de specifieke aard van het beroep én de verlofperiode van de betrokken ouder blijken. Verder moet met de volgende voorwaarden rekening worden gehouden: in verband met een eventuele bezwaarprocedure moet de aanvraag ten minste acht weken van tevoren bij de directeur-bestuurder worden ingediend, tenzij u kunt aangeven waarom dat niet mogelijk was; de verlofperiode mag maximaal 10 schooldagen beslaan; de verlofperiode mag niet in de eerste twee weken van het schooljaar vallen.

Helaas komt het wel eens voor dat een leerling of een gezinslid tijdens een vakantie ziek wordt, waardoor de leerling pas later op school kan terugkomen. Het is van groot belang om dan een doktersverklaring uit het vakantieland mee te nemen, waaruit de duur, de aard en de ernst van de ziekte blijken. Op die manier worden mogelijke misverstanden voorkomen. Bij twijfel kan de directeur-bestuurder van de school advies vragen aan de leerplichtambtenaar van de gemeente.

8.4. BELANGRIJKE OMSTANDIGHEDEN

Bij belangrijke omstandigheden moet onder andere gedacht worden aan wat in onderstaande tabel staat.

Afwijking van de duur van het verlof is mogelijk, maar het uitgangspunt bij het verzoek en de beslissing moet zijn: is het verlof in het belang van het kind?

Dit geldt ook voor verzoeken om extra verlof op grond van gewichtige omstandigheden, die hierboven niet genoemd zijn.

De volgende situaties zijn **geen** 'andere gewichtige omstandigheden':

- familiebezoek in het buitenland
- vakantie in een goedkope periode of in verband met een speciale aanbieding
- vakantie onder schooltijd bij gebrek aan andere boekingsmogelijkheden
- een uitnodiging van familie of vrienden om buiten de normale schoolvakantie op vakantie te gaan
- eerder vertrek of latere terugkeer in verband met (verkeers)drukke
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn
- een verjaardag van een familielid
- een nationale feest- of gedenkdag van een ander land.

1	Het voldoen aan een wettelijke verplichting of het nakomen van een medische afspraak voor zover dat niet buiten schooltijd kan	de duur van de verplichting of afspraak
2	Een huwelijk van familie t/m de 3e graad van het kind (ouders, (over)grootouders, broers/zusters, ooms/tantes)	1 dag of ten hoogste 2 dagen, afhankelijk of het huwelijk in of buiten Dordrecht wordt gesloten
3	Een 12½-, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders	ten hoogste 1 dag
4	Een 25- en 40-jarig ambtsjubileum van ouders of grootouders	ten hoogste 1 dag
5	Gezinsuitbreiding	ten hoogste 1 dag
6	Verhuizing	ten hoogste 1 dag
7	Ernstige ziekte van ouders, grootouders, broers of zussen	de duur in overleg met de school
8	Overlijden (inclusief begrafenis) ouders grootouders, broers of zussen (bet)overgrootouders, (oud)ooms, (oud)tantes, neven en nichten (3e en 4e graad)	ten hoogste 4 dagen ten hoogste 2 dagen ten hoogste 1 dag

8.5. ONGEORLOOFD VERZUIM

Verlof dat wordt opgenomen zonder toestemming van de directeur-bestuurder of de leerplichtambtenaar wordt gezien als ongeoorloofd schoolverzuim. De directeur-bestuurder is verplicht dit aan de leerplichtambtenaar te melden. De leerplichtambtenaar beslist of er proces-verbaal wordt opgemaakt.

Procedure bij het aanvragen van extra verlof:

Op de website staat het formulier voor het aanvragen van extra verlof. Aanvragen moeten minimaal twee weken vooraf gedaan worden. Zie hiervoor de regels in deze schoolgids.

Na beoordeling van uw aanvraag door de directeur-bestuurder krijgt u van de managementassistent bericht of het verlof wel of niet is toegekend.

Een formulier extra verlof moet worden ingevuld wanneer u voor uw kind(eren) een dag(deel) of meerdere dagen verlof aanvraagt.

Bij een kort bezoek aan bijvoorbeeld tandarts/dokter is een briefje/mail aan de leerkracht voldoende.

Een aanvraag moet tijdig schriftelijk bij de school worden ingediend. Als het om vakantie gaat buiten de reguliere vakanties ten minste acht weken van tevoren.

Alleen het formulier op de website wordt door de overheid geaccepteerd. Een papieren versie is eventueel bij de administratie verkrijgbaar.

Een verzoek moet altijd kunnen worden aangetoond.

De directeur-bestuurder beslist over verzoeken tot en met 10 schooldagen extra verlof en moet zich hierbij houden aan voornoemde regels. Meer dan 10 schooldagen voor vakantie mag niet verleend worden.

Als het om meer dan 10 schooldagen in een schooljaar gaat op grond van belangrijke omstandigheden, wordt het verzoek met een advies van de school ter beslissing doorgestuurd aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont.

Het besluit (toestemming/afwijzing) van de school of leerplichtambtenaar wordt schriftelijk doorgegeven. Wanneer de ouders het kind zonder toestemming toch thuis houden, is de school verplicht dat verzuim te melden bij de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar stelt dan een onderzoek in en kan besluiten om proces-verbaal op te maken. Op grond daarvan kan de rechtbank een straf opleggen. De directeur-bestuurder kan de leerplichtambtenaar om advies vragen als het gaat om verlofaanvragen van 10 dagen of minder.

Bezwaar tegen de beslissing van de school of de leerplichtambtenaar:

Het besluit van de school of de leerplichtambtenaar voor extra verlof moet schriftelijk worden doorgegeven. Als ouders/verzorgers bezwaar willen maken tegen de beslissing kan men een bezwaarschrift indienen bij de school of de gemeente. In het geval van bezwaar tegen de beslissing van de leerplichtambtenaar komt er een hoorzitting waarbij ouders/verzorgers hun bezwaar mondeling kunnen toelichten. Het bezwaarschrift moet binnen 6 weken ondertekend worden ingediend en de volgende gegevens bevatten:

- Naam en adres van de belanghebbende
- Dagtekening
- Omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Tegen de beslissing volgend op een bezwaarschrift kan op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht binnen 6 weken beroep worden aangetekend bij de arrondissementsrechtbank.

8.6. ABSENT/ZIEKMELDING EN ZIEKTEVERZUIMBELEID

Wilt u berichten van afwezigheid door ziekte en andere omstandigheden voor schooltijd doorgeven? Dit kan via het formulier op de website van onze school tot 8.15 uur of telefonisch na 8:15 uur.

Ziekteverzuimbeleid

Voor het ziekteverzuim volgt de school het verzuimprotocol.

De school neemt contact met u op als uw kind:

- vijf of meer dagen aaneengesloten ziek is,
- in twee maanden twee dagen of in drie maanden vijf dagen ziek is.
- er duidelijke signalen zijn dat langdurig verzuim is te verwachten of andersoortige problematiek speelt.

Als uw kind meer dan drie maal in drie maanden ziek is gemeld of langer dan vijftien dagen achtereen ziek is, dan wordt uw kind bij de jeugdarts van Jong JGZ aangemeld. Deze roept u en uw kind op voor een gesprek en geeft op grond daarvan advies aan u, uw kind en de school. U en de school krijgen hiervan een schriftelijk bericht. De school neemt dit in overleg met u op in een plan van aanpak.

Is de situatie zo ingewikkeld dat school, leerling en/of ouders extra ondersteuning of hulp nodig hebben, dan bespreekt de school de leerling in het OT (Ondersteuningsteam). Het OT stelt een plan van aanpak op en vraagt indien nodig een bovenschools advies bij het zorgloket van Berséba.

De school, leerling en ouders dienen zich te houden aan dit plan. Als de leerling en/of ouders zich niet houden aan het plan van aanpak, dan doet de school uit naam van het OT een melding van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim aan BLVS (Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten) en aan het zorgloket van Berséba. Er is dan sprake van (dreigend) thuiszitten.

In eerste instantie neemt de consulent BLVS na de melding binnen een week contact op met de ouders en nodigt hen uit voor een gesprek. Indien nodig wordt een onafhankelijk advies ingewonnen bij een SMA-arts (Sociaal Medische Advisering). De school wordt door BLVS geïnformeerd over de voortgang.

De school koppelt dit op haar beurt ook terug naar het zorgloket van Berséba. Passend onderwijs geeft ons immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid om steeds te zoeken naar de beste onderwijsplek voor de betreffende leerling.

Ongeoorloofd verzuim wordt altijd bij de directeur-bestuurder gemeld, die dit meldt bij BLVS.

9.1. RESULTATEN

Zoals al eerder verwoord, worden op de scholen de resultaten van de kinderen nauwkeurig bijgehouden. Er wordt gebruik gemaakt van observatielijsten, toetsmateriaal, methodisch schriftelijk werk, informatie van leerkrachten en intern begeleiders, de schoolbegeleidingsdienst en de GGD. Al deze informatie wordt in het digitale leerlingvolgsysteem ParnasSys bewaard.

In de groepen 1 en 2 worden geen Citotoetsen afgenomen, omdat de ontwikkeling van kleuters sprongsgewijs verloopt.

In bijzondere gevallen wordt hiervan afgeweken.

Het is dan altijd na een gesprek met alle betrokkenen bij deze leerling.

Voor de groepen 3 t/m 8 geldt dat de resultaten van methodetoetsen, niet-methodetoetsen en rapporten zichtbaar zijn in het ouderportaal van ParnasSys. Ouders kunnen hiervoor een wachtwoord en inlognaam aanvragen bij de ict'er.

9.2. VERANTWOORDING OPBRENGSTEN

Resultaten van vorderingen in basisvaardigheden

We kunnen de scores van de leerlingen objectief beoordelen door ze te vergelijken met die van een grote groep leerlingen. Daarom gebruiken wij Citotoetsen met een landelijk geldende standaardnormering. De scores van de leerlingen worden in ParnasSys en in het Cito LOVS 'Leerling in beeld' verdeeld in 5 niveaus. In onderstaand schema ziet u een overzicht van niveauwaardes in ParnasSys en Cito naast elkaar. De percentages in de achterste kolom bij Cito geven de gemiddelde niveau-indeling van een groep aan volgens Cito.

De gegevens over de vorderingen van de leerlingen leggen wij zowel in het leerlingvolgsysteem van Cito als in ParnasSys vast voor de leergebieden technisch lezen, begrijpend lezen, woordenschat, spelling en rekenen.

Voor kleuters worden Leerlijnprofielen van het leerlingvolgsysteem Leerlijnen Jonge Kind (LJK) ingevuld en als algemene bestanden opgeslagen.

De gemiddelde prestaties van de leerlingen voldoen aan het toezichtkader van de inspectie. Onze school behaalt voldoende scores. U kunt de scores van uw kind in het Ouderportaal bekijken.

Parnassys					Cito				
Blauw	4,0-5	A	Hoogst scorende leerlingen	25%*	Groen	1.0-1.9	I	Hoogst scorende leerlingen	20%*
Groen	3,0-3,9	B	Boven het landelijk gemiddelde	25%	Lichtgroen	2.0-2.9	II	Boven het landelijk gemiddelde	20%
Oker	2,0-2,9	C	Net tot ruim onder het landelijk gem.	25%	Geel	3.0-3.9	III	Net tot ruim onder het landelijk gem.	20%
Licht Rood	1,0-1,9	D	Ruim onder het landelijk gemiddelde	15%	Oranje	4.0-4.9	IV	Ruim onder het landelijk gemiddelde	20%
Donker rood	0,1-0,9	E	Laagst scorende kinderen.	10%	Rood	5.0-5.9	V	Laagst scorende kinderen.	20%

*gemiddelde niveau-indeling van een groep volgens Cito

Resultaten Eindtoets basisonderwijs

Op onze scholen bepalen we jaarlijks de eindresultaten in groep 8 door in februari de Cito doorstroomtoets af te nemen. Voor beide scholen is dit een moment om het eindniveau van de kinderen te meten en dit te vergelijken met het door ons al eerder gegeven schooladvies. Bij een lagere score blijft het eerder gegeven schooladvies ongewijzigd. Bij een hogere score kan het schooladvies worden bijgesteld naar boven. Hieronder treft u de resultaten van de laatste vier cursusjaren aan.

Ds. J. Bogermanschool

Eindtoets PO	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024 doorstroomtoets
Gemiddelde van de schoolgroep	*	534,5**	537,9	533,0	176
Landelijk gemiddelde	*	534,5**	534,8	534,9	176

* Het cursusjaar 2019/2020 kan niet worden weergegeven, omdat de toets niet is afgenomen vanwege de coronacrisis.

** In het cursusjaar 2020/2021 is de eindtoets wel afgenomen, maar heeft de minister besloten deze niet te laten meetellen.

Referentieniveau doorstroomtoets 2024	Vereist percentage 1F	Behaald percentage 1F	Landelijk gemiddelde 2F	Vereist percentage 2F/1S	Behaald percentage 2F/1S
Lezen	100	100	77,3	50	83
Taalverzorging	100	100	56,4	50	60
Rekenen	100	87	52,6	50	50

Toelichting

- Over het cursusjaar 2019/2020 kan geen betrouwbare informatie worden verstrekt. Wij hebben de schooladviezen gebaseerd op de medietoetsen van Cito en de NIO-test in december, de ontwikkelingsperspectieven in ParnasSys en onze voorkennis van de schoolloopbaan van de kinderen.
- In het cursusjaar 2020/2021 is de eindtoets wel afgenomen, maar heeft de minister besloten deze niet te laten meetellen. Dit vanwege de invloed van lockdownperiodes ten gevolge van corona.
- In het cursusjaar 2021/2022 scoorde de groep ruim boven het landelijk gemiddelde. Bij het domein lezen behaalden alle kinderen het referentieniveau 1F, dat representatief is voor het basisniveau om in te kunnen stromen in het voortgezet onderwijs t/m het niveau kader. Voor taalverzorging lag dit iets onder het landelijk gemiddelde en bij rekenen iets erboven. Het percentage leerlingen dat het hogere niveau 2F (voor lezen en taalverzorging) en 1S (voor rekenen) behaalde, was bij alle domeinen hoger dan het landelijk gemiddelde.
Bij de domeinen lezen en rekenen scoorden de kinderen bij alle onderdelen gemiddeld. Bij taalverzorging scoorden de onderdelen 'spelling niet-werkwoorden' en 'interpunctie' relatief sterker en 'grammatica' zwakker.
- In het cursusjaar 2022/2023 scoorde de groep iets onder het landelijk gemiddelde. Alleen bij het domein taalverzorging behaalden alle kinderen het referentieniveau 1F. Voor lezen en rekenen lag dit iets beneden het landelijk gemiddelde. Het percentage leerlingen dat het hogere niveau 2F (voor lezen en taalverzorging) en 1S (voor rekenen) behaalde, was bij lezen iets beneden het landelijk gemiddelde en bij taalverzorging en bij rekenen ruim onder het landelijk gemiddelde. Sterker scorende onderdelen waren bij lezen 'begrijpend lezen', bij taalverzorging 'spelling' en bij rekenen 'meten en meetkunde'. Zwakker scorende onderdelen waren bij lezen 'samenvatten' en 'opzoeken', bij taalverzorging 'spelling niet-werkwoorden' en bij rekenen 'getallen'.
- Vanaf het schooljaar 2023/2024 is de Cito-eindtoets vervangen door de Cito-doorstroomtoets. Deze toets kent een andere normering. We letten nu vooral op het behalen van de vereiste referentieniveaus bij de hoofdvakgebieden lezen, taalverzorging en rekenen.

Niveau 1F is het niveau dat kinderen vanaf het eind van groep 6 moeten behalen om uit te kunnen stromen naar VMBO BK en GT; niveau 2F is het niveau voor uitstroom naar HAVO/VWO. De totaalscore van groep 8 was gelijk aan het landelijk gemiddelde. Voor het criterium van referentieniveau 1F werd alleen bij rekenen beneden de vereiste norm gescoord. Dit vakgebied heeft dus extra aandacht nodig. Voor het criterium van referentieniveau 2F scoorde de groep bij alle drie de onderdelen op of boven de vereiste norm.

Ds. J. Polyanderschool

Eindtoets PO	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024 doorstroomtoets
Gemiddelde van de schoolgroep	*	537,3**	536,7	538,5	180
Landelijk gemiddelde	*	534,5**	534,8	534,9	176

* Het cursusjaar 2019/2020 kan niet worden weergegeven, omdat de toets niet is afgenomen vanwege de coronacrisis.

** In het cursusjaar 2020/2021 is de eindtoets wel afgenomen maar heeft de minister besloten deze niet te laten meetellen.

Referentieniveau doorstroomtoets 2024	Vereist percentage 1F	Behaald percentage 1F	Landelijk gemiddelde 2F	Vereist percentage 2F/1S	Behaald percentage 2F/1S
Lezen	100	100	77,3	50	85
Taalverzorging	100	100	56,4	50	72
Rekenen	100	100	52,6	50	64

Toelichting

- Over het cursusjaar 2019/2020 kan geen betrouwbare informatie worden verstrekt. Wij hebben de schooladviezen gebaseerd op de mediotoetsen van Cito en de NIO-test in december, de ontwikkelingsperspectieven in ParnasSys en onze voorkennis van de schoolloopbaan van de kinderen.
- In het cursusjaar 2020/2021 is de eindtoets wel afgenomen, maar heeft de minister besloten deze niet te laten meetellen. Dit vanwege de invloed van lockdownperiodes t.g.v. corona.
- In het cursusjaar 2021/2022 scoorde de groep boven het landelijk gemiddelde. Bij lezen en rekenen behaalden alle kinderen het referentieniveau 1F dat representatief is voor het basisniveau om in te kunnen stromen in het voortgezet onderwijs t/m het niveau kader. Bij taalverzorging was het aantal kinderen dat dit haalde vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Het percentage leerlingen dat het hogere niveau 2F (voor lezen en taalverzorging) en 1S (voor rekenen) behaalde, was bij alle domeinen hoger dan het landelijk gemiddelde.

Relatief sterker scorende onderdelen waren bij lezen 'samenvatten', bij taalverzorging 'interpunctie' en bij rekenen 'verhoudingen'. Relatief zwakker scorende onderdelen waren bij lezen 'begrijpend lezen' en 'opzoeken', bij taalverzorging 'spelling niet-werkwoorden' en bij rekenen 'getallen'.

- In het cursusjaar 2022/2023 scoorde de groep ruim boven het landelijk gemiddelde. Alle kinderen behaalden voor de domeinen lezen, taalverzorging en rekenen het referentieniveau 1F. Het percentage leerlingen dat het hogere niveau 2F (voor lezen en taalverzorging) en 1S (voor rekenen) behaalde, is ook dit jaar bij alle onderdelen hoger dan het landelijk gemiddelde. Sterker scorende onderdelen waren bij lezen 'samenvatten', bij taalverzorging 'interpunctie' en bij rekenen 'verbanden'. Zwakker scorende onderdelen waren bij taalverzorging 'grammatica' en bij rekenen 'verhoudingen'.
- Vanaf het schooljaar 2023/2024 is de Cito-eindtoets vervangen door de Cito-doorstroomtoets. Deze toets kent een andere normering. We letten nu vooral op het behalen van de vereiste referentieniveaus bij de hoofdvakgebieden lezen, taalverzorging en rekenen. Niveau 1F is het niveau dat kinderen vanaf het eind van groep 6 moeten behalen om uit te kunnen stromen naar VMBO BK en GT; niveau 2F is het niveau voor uitstroom naar HAVO/VWO.

De totaalscore van de groepen 8 was hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor het criterium van referentieniveau 1F werd bij alle onderdelen de vereiste norm gehaald. Voor het criterium van referentieniveau 2F kwam de score bij alle onderdelen ruim boven de vereiste norm uit.

Ten slotte

Ons streven is om ten minste op en liever nog boven het landelijk gemiddelde te scoren met de Cito-doorstroomtoets. Met elkaar weten we dat onderwijs meer is dan resultaten van toetsen. De andere kant is wel dat het voor de overheid het instrument is om de scholen in beeld te hebben en te houden. De toets is zo gemaakt dat verreweg de meeste kinderen aan de afname kunnen deelnemen. Ook kinderen die wat minder goed kunnen leren, doen mee met deze toets. Hun resultaten vallen lager uit dan het gemiddelde en nemen dus ook het totaal gemiddelde mee naar beneden. Het is ons beleid dat we daar niet op willen sturen/manipuleren door vooraf overdreven te oefenen met de doelen die worden getoetst. Dit kan betekenen dat de eindscore onder het landelijk gemiddelde uitkomt. Wij vinden dat niet erg als wij weten dat de kinderen met plezier naar school zijn gegaan en zoveel mogelijk hebben geleerd. Er is meer dan alleen intellectuele kennis. Veel meer zelfs.

9.3. OVERGANG NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

De procedure met betrekking tot de overgang naar het voortgezet onderwijs is beschreven in hoofdstuk 4.12. De uitstroomgegevens kunt u vinden op de schoolgidskalender.

9.4. KWALITEITSVERBETERING

Kwaliteitszorg is een belangrijke zaak binnen het onderwijs. Het gaat hierbij met name om het bereiken en vasthouden van kwaliteit. We maken hierbij gebruik van diverse vragenlijsten voor ouders, leerlingen en leerkrachten. Deze vragenlijsten staan in het programma Werken met Kwaliteitskaarten, dat gekoppeld is aan ons digitale leerlingvolgsysteem in ParnasSys. In die vragenlijst worden alle belangrijke aspecten van kwaliteitszorg digitaal gemeten en verwerkt.

De vragenlijsten richten zich op de volgende domeinen:

- identiteit
- pedagogisch klimaat
- didactisch handelen
- leerlingenzorg
- kwaliteit in de kleuterbouw
- interne communicatie
- leertijd
- contacten met ouders
- leerstofaanbod
- professionalisering
- externe contacten
- opbrengsten en onderwijspositie
- inzet van middelen
- leerling-, ouder- en personeelstevredenheid

Omdat de vragenlijst met een zekere regelmaat wordt ingevuld, is er sprake van een cyclisch proces waarin alle domeinen regelmatig terugkomen.

Met deze werkwijze willen we werken aan een systematische doorlichting en beoordeling van onze organisatie om zo het kwaliteitsgehalte van onze scholen in kaart te brengen, waarin een aantal sterke en zwakke punten naar voren zal komen. Daaruit vloeien kortere en langere termijnacties voort, die gericht zijn op het aanpakken van de zwakke punten.

Op basis van de verkregen gegevens vindt, waar nodig, ook uitwisseling plaats tussen de scholen onderling, waardoor we kunnen profiteren van elkaars sterke kanten en we een beter rendement kunnen verkrijgen.

9.5. ONDERWIJSKWALITEIT - SCHOOLLEIDERSREGISTER

De directeur-bestuurder is ingeschreven in het register van Stichting Schoolleidersregister PO.

Onafhankelijke organisatie

Het Schoolleidersregister PO is in 2013 opgericht vanuit de beroepsgroep zelf, om het beroep van schoolleider in het primair onderwijs te versterken en verder te professionaliseren. Het bestuur bestaat uit schoolleiders, afgevaardigd door de AVS (Algemene Vereniging Schoolleiders), de onderwijsvakbonden AOb en CNV Onderwijs en een bestuurder afgevaardigd door de werkgeversorganisatie PO-Raad.

De Commissies Registratie en Certificering van het Schoolleidersregister PO bestaan, op een enkeling na, uit schoolleiders. De Commissie Registratie besluit over registratie- en herregistratieaanvragen. De Commissie Certificering besluit over de certificeringsaanvragen van aanbieders van professionaliseringsaanbod.

De commissies en raden adviseren over de beroepsstandaard, criteria en professionaliseringsthema's.

Schoolleiders professionaliseren voor het primair onderwijs

Het Schoolleidersregister PO heeft als doel om schoolleiders in hun praktijk in het primair onderwijs te versterken. Door de trends goed in beeld te brengen en te houden, kunnen schoolleiders voorbereid blijven op de veranderingen die de school binnenkomen én voorop blijven lopen. Zo kunnen ze de kinderen de beste kansen blijven bieden.

Onderwijskwaliteit

Schoolleiders zijn cruciaal voor de kwaliteit van het onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat hoe beter de schoolleider is, hoe beter de leerresultaten op school zijn. Als een slechte school een goede schoolleider aantrekt, verbetert de kwaliteit van het onderwijs binnen een paar jaar.

Maatschappelijke ontwikkelingen de klas in

De ontwikkelingen in de samenleving gaan steeds sneller. Denk bijvoorbeeld aan de jeugdzorg, digitalisering of informalisering. Schoolleiders hebben op school een voortrekkersrol om de veranderingen waar de school mee te maken krijgt op een goede manier binnen te brengen. Het is goed om de elkaar rap opvolgende trends ook jaar na jaar in beeld te houden. Het Schoolleidersregister helpt hierbij door de maatschappelijke trends te onderzoeken en kennisdeling mogelijk te maken. Als gids loods je zo als schoolleider de school met alle kinderen de toekomst in.

Erkenning

Het Schoolleidersregister is een vorm van erkenning van de cruciale rol van schoolleiders voor de kwaliteit van het onderwijs.

9.6. ONDERWIJSKUNDIG BELEID VOOR DE PERIODE 2023-2027

Bij de totstandkoming van het schoolplan zijn beleidsvoornemens geformuleerd voor de komende vier jaar. Deze vindt u terug op de schoolgidskalender. Er is door werkgroepen uit het team beleid gemaakt voor de volgende terreinen:

- identiteit
- onderwijskundig beleid
- kwaliteitsbeleid
- organisatie en beleid

Het onderwijs voor de periode 2023-2027 is vastgelegd in het schoolplan 2023-2027. De aandachtspunten voor het huidige cursusjaar kunt u vinden in de schoolgidskalender.

U kunt het schoolplan raadplegen op de website.

